

A NEMZETKÖZI ADÁSVÉTELI SZERZŐDÉSEK JOGGYAKORLATA

Válogatás a nemzetközi bírósági esetjogból

- GLAVANITS JUDIT¹, FERENCZ KRISTÓF², FORGÓ ALEX³, KOMÁLOVICS BARNA⁴, TAKÓ DALMA⁵

BEVEZETŐ

2015-ben egy nagyszabású empirikus kutatás eredményeként megállapításra került, hogy a mai magyar bírósági és ügyvédi gyakorlatban az áruk nemzetközi adásvételi szerződéseiről szóló Bécsi Egyezmény⁶ (továbbiakban: CISG) annak ellenére nem általánosan ismert, hogy közel 35 éve része a magyar anyagi jognak.⁷ Mind a bírósági, mind a jogalkalmazói körből érkeztek olyan észrevételek, amelyek arra engedtek következtetni, hogy a külföldi joggyakorlat ismeretének hiánya lehet az egyik oka annak, hogy a szerződő felek vagy nem ismerik, vagy kifejezetten kizárják a CISG alkalmazását jogvitájukra.⁸

Nemcsak hazánkban, hanem a CISG alkalmazásában részes államok jelentős részében megjelennek bizonyos cikkek, amelyek értelmezése, alkalmazása különös odafigyelést igényel mind a felek, mind az eljáró vitarendező fórumok viszonylatá-

¹ Dr. jur. Glavanits Judit PhD, tanszékvezető egyetemi docens, Széchenyi István Egyetem Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Kar, Nemzetközi Köz- és Magánjogi Tanszék. Elérhetőség: gjudit@sze.hu

² joghallgató, V. évf., Széchenyi István Egyetem Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Kar

³ joghallgató, V. évf., Széchenyi István Egyetem Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Kar

⁴ joghallgató, V. évf., Széchenyi István Egyetem Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Kar

⁵ joghallgató, V. évf., Széchenyi István Egyetem Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Kar

⁶ A következőkben az Egyezmény értelmezése és elemzése során annak jogszabályban kihirdetett szövegét hivatkozunk: 1987. évi 20. törvényerejű rendelet az Egyesült Nemzeteknek az áruk nemzetközi adásvételi szerződéseiről szóló, Bécsben, az 1980. évi április hó 11. napján kelt Egyezménye kihirdetéséről.

⁷ Glavanits Judit: National Report of Hungary. In Hrvoje Sikiric – Tomislav Jaksic – Antun Bilic (szerk.): *35 Years of CISG – Present Experiences and Future Challenges*. Zagreb, University of Zagreb, 2017.

⁸ Glavanits Judit: A Bécsi Vételi Egyezmény hazai és nemzetközi joggyakorlata – egy empirikus kutatás első részeredményei. In Glavanits Judit – Horváthy Balázs – Knapp László (szerk.): *Az európai jog és a nemzetközi magánjog aktuális kérdései: Ünnepi tanulmányok a 65 éves Milassin László tiszteletére*. Győr, Széchenyi István Egyetem ÁJK, 2016, 51–64. o.

ban. Az Egyezmény 7. cikke kifejezetten előírja az eljáró fórumok számára a törekvést a nemzetközileg egységes jogalkalmazás irányába, így a nemzetközi joggyakorlat vizsgálata az eljáró fórumok kötelezettsége. Azt gondolhatnánk, hogy nem könnyű feladat ez olyan országokban, mint hazánk is, ahol az esetjogias gondolkodás nem elterjedt, ugyanakkor számos pozitív példát látunk a germán hagyományú országokban arra, hogy az ítéletek indoklási része kifejezetten hivatkozik a nemzetközi bírósági gyakorlatra, illetve a nemzetközi szinten is ismert (és elismert) tudományos kommentár-irodalomra. Magyar viszonylatban ez elsősorban a választottbíróságok eljárására jellemző – igen helyes és követendő példaként. Az alábbiakban először elméleti bevezető gondolatok következnek az idei évben kiemelten vizsgált egyes témakörökről, majd a jogeseteken keresztül mutatjuk be az Egyezmény néhány vitatottabb cikkét.

1. A CISG ALKALMAZHATÓSÁGÁNAK KÉRDÉSEI

Az Egyezmény 1. cikke a következőket rögzíti:

- „(1) Az Egyezmény, a különböző államokban telephellyel rendelkező felek között, áruk adásvételére vonatkozó szerződésekre alkalmazandó, ha*
- a) ezek az államok Szerződő Államok, vagy*
 - b) a nemzetközi magánjog szabályai valamely Szerződő Állam jogának alkalmazásához vezetnek.*
- (2) Az a tény, hogy a felek telephelye különböző államokban van, nem vehető figyelembe, ha ez sem a szerződésből, sem a felek üzleti kapcsolataiból, illetve bármely általuk tett közlésből – a szerződéskötést megelőzően vagy a szerződéskötés időpontjában – nem tűnik ki.*
- (3) Az Egyezmény alkalmazása szempontjából sem a felek állampolgársága, sem a felek, illetve a szerződés polgári jogi vagy kereskedelmi jogi jellege nem vehető figyelembe.”*

A cikk értelmezése körében két fontos forrást kell kiemelnünk: egyrészt az UNCITRAL gondozásában megjelenő Digest of Case Law on the United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods⁹ (vagy röviden Digest), amely folyamatosan frissülő joggyakorlattal segíti elő a nemzetközileg is egységes alkalmazást és értelmezést, valamint magyar nyelven az eddig megjelent egyetlen „kommentárt” az Egyezményről, Sándor Tamás és Vékás Lajos *Nemzetközi*

⁹ A legfrissebb, 2016-os lezárású Digest elérhető elektronikusan az UNCITRAL honlapján is: http://www.uncitral.org/uncitral/en/case_law/digests.html

adásvétel című könyvét.¹⁰ Mindenképpen említésre méltó még Szabó Sarolta munkássága a CISG körében, különösen monográfiája az értelmezési kérdésekről.¹¹

A hatály kapcsán a leginkább vitatott kérdés a tárgyi hatály: a CISG ugyanis nem határozza meg sem azt, hogy mit tekint „ingó” dolognak, sem azt, hogy mit ért „adásvételi szerződésen”. Sándor és Vékás álláspontja szerint az Egyezmény 30. és 53. cikkeiből, vagyis az eladó és a vevő fő kötelezettségeiből kiindulva állapíthatjuk meg az Egyezmény adásvétel-definícióját.¹² Szabó azonban már felhívja a figyelmet arra, hogy az adásvételi szerződés fogalom és az ez alá rendezett ügyletek jelentős változáson mennek, illetve mentek keresztül az évek során.¹³ A 2016-os kiadású Digest már odáig finomította a tárgyi hatály kérdését, hogy egy bírósági ítéletet hivatkozva megállapítja, miszerint az Egyezmény által szabályozott szerződések lényege („essence”), hogy a felek árut cserélnek pénzre.¹⁴ A joggyakorlat bővítette ki a tárgyi hatályt olyan esetekre, mint a viszonteladási szerződés, a csere-szerződés, vagy az az eset, amikor az eladó közvetlenül a vevő vevőjének szállítja az árut. A következetes joggyakorlat értelmében ugyanakkor a forgalmazási szerződések, a franchise szerződések nem tartoznak a szerződés hatálya alá, míg a csere (vagy barter) ügyletek jogállása nem egységes megítélésű a gyakorlatban.¹⁵

2. AZ ALAPVETŐ SZERZŐDÉSSZEGÉS PROBLEMATIKÁJA

A CISG 25. cikke a következőket rögzíti:

„A felek egyike által elkövetett szerződésszegés akkor alapvető, ha az a másik félnek olyan hátrányt okoz, amely jelentős mértékben megfosztja őt attól, amit a szerződés alapján jogosult elvárni, kivéve, ha a szerződésszegő fél nem látta előre és egy ésszerűen gondolkodó, hasonló személy, azonos körülmények között sem látta volna előre az ilyen következményt.”

A közelmúltban lezajlott polgári jogi kodifikáció során felmerült a külföldi minták alkalmazásának lehetősége, illetve azok eredményeinek inkorporációja az új kódexbe, ezzel is növelve a nemzetközileg harmonizált jog szintjét. A kereskedelmi szerződések körében, azon belül is az adásvételi szerződés mint alapszerződés esetében a kérdés fokozott jelentőséggel bír. Magyarország megalkotásától kezdve

¹⁰ Sándor Tamás – Vékás Lajos: *Nemzetközi adásvétel*. HVG-ORAC, Budapest, 2005.

¹¹ Szabó Sarolta: *A Bécsi Vételi Egyezmény, mint nemzetközi lingua franca. Az egységes értelmezés és alkalmazás újabb irányai és eredményei*. Pázmány Press, Budapest, 2014.

¹² Sándor–Vékás i. m. 24. o.

¹³ Szabó i. m. 63. o.

¹⁴ Digest 6. o.

¹⁵ Digest uo.

szerződő állama a CISG-nak, ráadásul a kodifikáció idején az Európai Unióban párhuzamos folyamatként zajlott a közös európai adásvételi jogról szóló rendelet elfogadása (a továbbiakban: CESL), amely több ponton is érinthette volna a magyar külkereskedelmi szereplőket. A CESL kodifikációja végül elmarad, és összességében megállapíthatjuk, hogy az új Ptk. szabályai bár közeledést mutatnak a CISG rendelkezéseivel, az alapvető szerződésszegés értelmezési problémáihoz nem feltétlenül értünk közelebb. A magyar polgári jog az alapvető szerződésszegés fogalmát nem ismeri, így a magyar bírósági gyakorlat a cikk megítélése kapcsán (a CISG 7. cikkének előírásait figyelembe véve) valójában csak a nemzetközi esetjogra, illetve a tudományos szakirodalomra tud támaszkodni.

Az alapvető szerződésszegés elmélete eredetileg a Skandináv Vételi Törvény kapcsán került kidolgozásra, de megjelent az angol jogban is, a „*fundamental breach*”, mint a szerződésszegés olyan súlyos esete, amelynél a fél nem hivatkozhatott a szerződésben kikötött felelősségkizáró vagy -korlátozó klauzulára.¹⁶ A jogintézmény megítélése ugyanakkor nem mentes a gyakorlati nehézségektől. Robert Koch például egyenesen azt állapítja meg, hogy az alapvető szerződésszegés egyezménybeli meghatározása aligha jelent *ex ante* útmutatást a felek számára a szerződésszegés alapvető voltáról.¹⁷ A jogirodalmi álláspont szerint az Egyezmény megalkotásakor a különböző jogi hagyományú országokból érkező jogtudósok nem tudtak megállapodni ennél konkrétabb szövegezésben, amely pontosabban határozta volna meg a szerződéstől való elállási jogot eredményező, súlyosabban minősülő szerződésszegést.¹⁸

Az alapvető szerződésszegés gyakorlati jelentősége a jogkövetkezmények alkalmazásában áll: a szerződésszegés alapvető volta megalapozza a sérelmet szenvedett fél számára a szerződéstől való elállás lehetőségét, amely egyébként csak *ultima ratio*ként jöhet számításba a nemzetközi kereskedelmi kapcsolatokban. A nemzetközi bírósági gyakorlatban egyértelműen látszik az a következetes álláspont, hogy a szerződéstől való elállás jogát szűken kell értelmezni, és amíg a szerződési hiba orvosolható, a feleknek a kölcsönös együttműködés figyelembevételével egyéb jogkövetkezmények (pl. kijavítás, kicserélés, árszállítás) alkalmazásával kell a vitás helyzetet orvosolniuk. A Digest maga is „drasztikus” megoldásnak hívja az elállási jog gyakorlását.¹⁹

¹⁶ Sándor-Vékás i. m. 150. o.

¹⁷ Koch, Robert: The Concept of Fundamental Breach of Contract under the United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods (CISG). *Review of the Convention on Contracts for the International Sale of Goods (CISG)*, 1998, Kluwer Law International, 1999, 177–354. o.

¹⁸ Kritzer, Albert: *Guide to Practical Applications of the United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods*. Deventer-Boston, 1989, 200. o., vagy lásd még Graffi, Leonardo: Case Law on the Concept of „Fundamental Breach” in the Vienna Sales Convention. *Revue de droit des affaires internationales/International Business Law Journal*, 2003/3. szám, 338–349. o.

¹⁹ Digest 114. o.

Általánosságban elmondható a nemzetközi joggyakorlat alapján, hogy a fél szolgáltatásának teljes elmaradása (tehát ha nem mennyiségi hibában szenved a termék, hanem egyáltalán nem szállít az eladó), illetve a vételár megfizetésének elmaradása általában alapvető szerződésszegésnek minősül, ahogy a fél fizetőkép-telenné válása, vagy az akkreditív megnyitásának elmaradása is súlyosan minősül a nemzetközi gyakorlatban. Ezzel szemben általánosságban elmondható, hogy a mennyiségi vagy a kismértékű minőségi hiba általában nem jelent alapvető szerződésszegést, hacsak az a szerződés vagy az eset összes körülménye alapján nem következtethetünk arra, hogy az ilyen csekély jelentőségű eltérés is a másik fél érdekmúlását eredményezi.

Az alapvető szerződésszegés megállapítása körében a járulékos szolgáltatásoknak is fontos szerepe lehet: így a forgalmazáshoz nélkülözhetetlen okmányok hiánya, vagy FOB-klauzula alkalmazása esetén a megfelelő hajó vevő általi kiállításának elmulasztása megalapozzák az alapvető szerződésszegést.²⁰

3. A FENNTARTÁSOK KÉRDÉSKÖRE

A CISG 96. cikke a következőket rögzíti:

Az a Szerződő Állam, amelynek jogrendszere az adásvételi szerződés megkötéséhez vagy annak bizonyításához írásbeli alakot követel meg, a 12. Cikk rendelkezéseivel összhangban bármely időpontban nyilatkozatot tehet, hogy az Egyezmény 11. Cikkének, 29. Cikkének vagy II. Részének bármely olyan rendelkezése, amely megengedi az adásvételi szerződés megkötésének, módosításának, vagy megegyezéssel történő megszüntetésének vagy bármely ajánlatnak, elfogadásnak vagy szándéknak az írásbelitől eltérő más formában kifejezésre juttatását, nem alkalmazható, ha valamelyik fél telephelye ebben az államban van.

A fenntartással az Egyezmény hatályának ideje alatt több állam is élt, köztük Magyarország is, annak ellenére, hogy sem a CISG hatálybalépésekor, sem később a magyar jogrendszer nem követelte meg a szerződések kötelező írásba foglalását. A hazai szakirodalom többször is foglalkozott a kérdéssel, kitérve annak életszerűtlen és fenntartásra nem érdemes voltára.²¹ Végül 2016-ban hivatalosan is visszavonásra került a fenntartás Magyarország részéről.

²⁰ Digest 115. o.

²¹ Lásd Sándor–Vékás i. m. 97. o., illetve Szabó Sarolta: „Fenn/tarthatatlan”: a Bécsi Vételi Egyezmény és az írásbeliségre vonatkoztatott magyar fenntartás. In Szabó Sarolta (szerk.): *Bonas iuris margaritas quaerens: emlékkötet a 85 éve született Bánrévy Gábor tiszteletére*. Budapest: Pázmány Press, 2015, 347–360. o.

A fenntartások körében a skandináv országok (Dánia, Finnország, Izland, Norvégia és Svédország) rögzítették, hogy rájuk az Egyezmény II. része nem vonatkozik, illetve nem alkalmazható a skandináv államokban részes felek közötti jogvitákban (92. és 94. cikkek). A 95. cikk értelmében Örményország, Kína, Saint Vincent és a Grenadine-szigetek, Szingapúr, Szlovákia és az Egyesült Államok kizárták az 1. cikk (1) bekezdés *b*) pontjának alkalmazását, vagyis a kollíziós utat a CISG hatályának megállapítása körében. Ehhez kapcsolódóan Németország olyan fenntartással élt, hogy nem alkalmazza az 1. cikk (1) *b*) pontját abban az esetben, ha annak alkalmazása olyan ország kapcsán merül fel, amely kizárta e pont alkalmazását.²²

Minden fenntartás közül azonban mégis a 96. cikk szerinti az igazán gyakorlati problémákat felvető. Ez a fenntartás érinti Argentínát, Örményországot, Fehéroroszországot, Chilét, Paraguayt, Oroszországot, Ukrajnát és Vietnámot. Az utóbbi néhány évben vont vissza a 96. cikk szerinti fenntartást Észtország, Lettország és Litvánia – hazánkhoz hasonlóan. 2013-ban jelentette be a fenntartás visszavonását Kína, amely egyértelműen a nemzetközi magánjogi harmonizáció felé tett fontos lépésnek tekinthető.²³

Az alábbiakban a CISG értelmezését és a joggyakorlat egységesítését elősegítő egyes fontosabb esetek magyar nyelvű fordítását közöljük. Az eredeti ítéleteket, vagy az UNCITRAL által gyűjtött absztraktokat vagy a CLOUT szám, vagy a szövetségi hivatkozás jelzi. A közzétett esetekkel kívánjuk elősegíteni az egységesebb és nemzetközi bírósági gyakorlathoz illeszkedő hazai joggyakorlatot, folytatva a 2016-ban megkezdett szakmai munkát. A könnyebb hozzáférhetőség érdekében a fordított esetek elérhetőek a Nemzetközi Kereskedelmi Jogi Kutatócsoport honlapján is: <http://nkjk.sze.hu/birosagi-esetjog>

²² A fenntartásokról és Szerződő Államok aktuális státuszáról az UNCITRAL naprakész nyilvántartást vezet itt: http://www.uncitral.org/uncitral/en/uncitral_texts/sale_goods/1980CISG_status.html

²³ Ennek hatásairól és körülményeiről lásd részletesebben: Pan Zhen: China's Withdrawal of Article 96 of the CISG: A Roadmap for the United States and China to Reconsider Withdrawing the Article 95 Reservation. *University of Miami Business Law Review*, 2016/1. szám, 141–167. o.

„PIACKUTATÁS”

CLOUT-szám	122
Felek	eladó: Svájci Piacstudományi Intézet vevő: német vállalat
Eljáró bíróság	Oberlandesgericht Köln, 19 U 282/93 (1994)
Releváns CISG-cikkek	1. (1), 3. (1), 38. (1), 39.
Történeti tényállás	Egy német vállalat megkeresett egy Svájcban működő Piacstudományi Intézetet, hogy vizsgálja meg számára a német piacot, és készítsen elemzést. A svájci Piacstudományi Intézet kidolgozta és benyújtotta a Németország által rendelt piaci elemzést. A német vállalat azonban nem volt hajlandó megfizetni az árat, mert véleménye szerint a jelentés nem felelt meg a felek által meghatározott feltételeknek.
Jogilag releváns tények, megállapítások	A bíróság úgy ítélte meg, hogy nem a CISG az alkalmazandó jogszabály, mivel az alapul szolgáló szerződés, sem az áruk értékesítésére sem azok előállítására vonatkozott. Megjegyezve, hogy az áruk értékesítése tulajdon átruházással jár, a bíróság megállapította, hogy bár egy papírlapra rögzített jelentésről van szó, a felek legfőbb aggodalma nem a papír átadása, hanem, az ily módon papírra vetett ötletek használatának joga. Ezért a bíróság úgy ítélte meg, hogy a piacelemzés elkészítéséről szóló megállapodás nem a CISG 1. vagy 3. cikk értelmében vett értékesítés.
Megjegyzések	Első fokon a kölni Kerületi Bíróság járt el, és megállapította a Bécsi Egyezmény tárgyi hatályát. A bíróság a jelentés határidőre történő elkészítését vizsgálta a CISG 38. és 39. cikkének alapulvételével. A bíróság az ítéletben a Caemmerer/Schlechtriem valamint a Karollus kommentárokat egyaránt hivatkozta.
Fordította	Komálovics Barna

„A NÉMET FÉNYMÁSOLÓ”

CLOUT-szám	136
Felek	felperes: egyiptomi alperes: német
Eljáró bíróság	Oberlandesgericht Celle, 20 U 76/94 (1995)
Releváns CISC-cikkek	1, 6, 8, 81, 84, 100
Történeti tényállás	<p>A felperes, egy egyiptomi üzletember és az alperes, egy használt nyomtatógépekkel kereskedő német vállalat szóbeli megállapodást kötött 9 darab használt nyomtatógép adásvételéről, amelyeket Egyiptomba kellett volna eljuttatni. A szerződéskötés során a felek megegyeztek, hogy két részletben vízi szállítással kézbesíti a felperes a használt fénymásolókat, az első hajón 6 darab, a második hajón pedig 3 darab fénymásoló érkezik majd. A szerződés értelmében a felperes kötelezte magát, hogy kifizeti az ár egy részét még az első szállítás előtt, amit később meg is tett. Az első hajón azonban csak 3 darab fénymásoló érkezett. Miután a felperes többször felszólította az alperest a hiányzó gépek leszállítására, kijelentette, hogy nem tart igényt a hiányzó gépekre. Az alperes, úgy reagált, hogy: „Sajnáljuk, hogy nem tart igényt azon gépek szállítására, amelyeket fenntartottunk az Ön számára.” A felperes közölte, hogy kéthetes végső határidő áll az alperes rendelkezésére, hogy leszállítsa a 3 darab fénymásolót. Az alperes nem szállította le, de felajánlotta a felperesnek, hogy előleg fizetése ellenében leszállítja azokat. A felperes visszautasította az ajánlatot és kijelentette, hogy a héthetes kiegészítő szállítási határidő elteltével a szerződés semmis. A felperes kártérítést kért a vesztesége megtérítésére, és kérte az előlegként kifizetett összeg azon részének visszatérítését, ami meghaladta a három leszállított gép árát.</p>
Jogilag releváns tények, megállapítások	<p>A bíróság megítélte a felperesnek a visszafizetési követeléseit. Az első három hiányzó gép kapcsán pedig a felek kölcsönösen felmondták a szerződést. A felperes visszautasította a szállítás elfogadását, az alperes megkapta, de nem vette figyelembe a felperes visszautasítását. A bíróság álláspontja szerint bármely kereskedelembe jártas eljáró fél úgy értette volna az alperes visszajelzését, mint a szerződés jövőre nézve történő megszüntetésének jóváhagyását. Az utolsó három fénymásolóval kapcsolatban a felperes egyoldalú jognyilatkozatával elállt a szerződéstől. Az alperes szerződést szegett azzal, hogy nem szállította a fénymásoló gépeket a szerződésben meghatározott időn belül, így jogot biztosítva a felperesnek egy póthatáridő tűzésére. A felperes jogosult volt arra, hogy a szerződéstől elálljon, még akkor is, ha a kéthetes szállítási idő túl rövid volt. A bíróság szerint, a megállapodás és az elállás közti hét hét elegendő idő volt az elállási jog megállapíthatósága szempontjából. Azt a tényt, hogy az alperes felajánlotta a szállítást előzetes fizetés ellenében, nem ítélte helyesnek a bíróság, mivel a teljes szerződéses összeg előre fizetése alapjaiban ellentétes lett volna az eredeti megállapodással. A bíróság továbbá kamat fizetésére kötelezte az alperest, amit az ár kifizetésének napjától kell számítani. A bíróság úgy ítélte meg, hogy a kamatláb az alkalmazandó jog szerint kell meghatározni, ami jelen esetben a német jog. Mivel a felperes magasabb kamatot kérő igénye nem volt indokolt, a bíróság 4% alkalmazandó kamatlábat állapított meg.</p>

Megjegyzések	<p>A bíróság úgy találta, hogy a CISG alkalmazható ebben az esetben, hiszen mindkét fél más CISG Szerződő Államban is folytatott már üzleti tevékenységet, és a szerződés a CISG mindkét országban történő életbe lépése után kötött, valamint az Egyezmény alkalmazása nem volt kizárva. A felek pedig nem választottak más speciálisan alkalmazandó törvényt.</p> <p>A bírósági ítélet hivatkozta a Caemmerer/Schlechtriem/Herber kommentárt.</p>
Fordította	Komálovics Barna

„KOBALT-SZULFÁT”

CLOUT-szám	171
Felek	felperes: holland cég alperes: német társaság
Eljáró bíróság	Német Legfelsőbb Bíróság
Releváns CISG-cikkek	25, 49 (1)
Történeti tényállás	Egy holland cég engedményese volt a holland felperes, aki négy különböző mennyiségű kobalt-szulfátot adott el az alperesnek, egy német társaságnak. Megegyeztek arról, hogy az áruknak brit eredetűnek kell lenniük, és hogy a felperesnek ezt származási és minőségi bizonylattal kell igazolnia. A dokumentumok kézhezvétele után a német társaság elállt a szerződésektől, mivel a kobalt-szulfátot Dél-Afrikában gyártották, és a származási bizonylat is téves volt. A német társaság azt állította, hogy az áruk minősége gyengébb volt, mint amiben megállapodtak. Ezért megtagadta az áruk kifizetését. A felperes pedig az áru kifizetését követelte.
Jogilag releváns tények, megállapítások	A német Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy a német társaságnak nem volt oka elállni a szerződéstől, így a felperes javára döntött. A bíróság szerint a szerződéstől való elállás nem alapulhat a CISG 49. cikk (1) bekezdésének <i>b)</i> pontján, mivel a felperes végrehajtotta a kézbesítést. Az áruszállítás, amely nem felel meg a szerződésben rögzített feltételeknek, gyengébb a minőség és a más származási hely miatt, nem tekinthető a szállítás elmaradásának. A bíróság azt is megállapította, hogy nem történt alapvető szerződésszegés, mivel a német társaság nem bizonyította, hogy a dél-afrikai kobalt-szulfát Németországban vagy külföldön történő értékesítése nem lehetséges. Így tehát nem bizonyította, hogy lényegesen megfosztották attól, amire a szerződés alapján jogosan számíthatott. Végül a bíróság úgy ítélte meg, hogy a téves származási és minőségi bizonylatok szolgáltatása nem minősül alapvető szerződésszegésnek, mivel az alperes más forrásból be tudta szerezni megfelelő dokumentumokat. Ennek megfelelően a német társaság nem tagadhatja meg a fizetést.
Megjegyzések	–
Fordította	Komálovics Barna

„PROPÁN”

CLOUT-szám	176
Felek	felperes: német vevő alperes: osztrák eladó
Eljáró bíróság	Ausztira, Oberlandes Gerichtshof, 10 Ob 518/95
Releváns CISG-cikkek	8 (1), 9 (1), 41, 54
Történeti tényállás	A német vevő és az osztrák eladó megállapodást kötött egy adott mennyiségű propángáz FOB szállításáról. A felek fax és telefon segítségével egyeztek meg a feltételekben, beleértve a fizetés módját is, ami okmányos meghitelezés (letter of credit). A vevő számára azonban nem nyitotta meg a bank a hitelkeretet, mivel egy lényeges elem hiányzott a teljesítésből, az eladó nem nevezte meg a származási kikötőt. Továbbá, a feladó gáz szállítását olyan feltételekhez kötötte, miszerint azt a Benelux államokban nem lehet továbbértékesíteni. A felek a tárgyalások során egy olyan „alapszerződést” kívántak kötni, amely az eladó általános szerződési feltételeit tartalmazza, és általános kereskedelmi szokásokat rögzít, de végül nem tudtak megegyezni. Az „alapszerződés” vázlata szerint a felek közötti kommunikáció írásban történik. Az eladó nem tudta bizonyítani, hogy az általános szerződési feltételeit a vevő megismerte.
Jogilag releváns tények, megállapítások	A bíróság úgy ítélte meg, hogy a feleket kötik a kereskedelembe kialakult szokások, vagy az egymás között kialakított gyakorlat. Ilyen esetekben a CISG 9. cikkének (1) bekezdését a CISG 8. cikkének (1) bekezdése fényében kell értelmezni, amely szerint a nyilatkozatokat úgy kell értelmezni, ahogyan azt a nyilatkozatot tevő fél vélhetően értette. Ami a hitelkeret megnyitását illeti, a bíróság megállapította, hogy a CISG 54. cikkének értelmében a vevő kötelessége a fedezet biztosítása, de ebben az ügyben a vevőt azért nem terheli felelősség, mivel nem ismerhette meg a szerződés lényeges feltételeit, és nem elvárható részéről egy „bikankó” hitelkeret nyitása. A propángáz feltételes szállítását illetően úgy ítélte meg a bíróság, hogy a szerződés megkötését követően a CISG 41. alapján szerződésszegésnek minősül, ha az eladó további feltételekkel szállítja csak az árut.
Megjegyzések	Az CISG alkalmazása szempontjából valamely fél nyilatkozatát vagy más magatartását e fél szándéka szerint kell értelmezni, feltéve hogy a másik fél e szándékról tudott vagy ez nem lehetett számára ismeretlen, továbbá a feleket köti minden szokás, amelynek alkalmazásában megegyeztek és köti őket minden gyakorlat, amelyet egymás között kialakítottak. A fenti ügy kapcsán kérdéses, hogy a szerződés egyáltalán létrejött-e a felek között. Ebben a kérdésben érdemes még megvizsgálni a CLOUT 261 sz. ügyet, ahol a bíróság azt állapította meg, hogy ha a felek a fuvarozás módjában nem állapodtak meg, akkor nem jött létre közöttük a szerződés.
Fordította	Komálovics Barna

„SVÁJCI ORVOSI ESZKÖZÖK”

CLOUT-szám	192
Felek	felperes: olasz eladó alperes: svájci vevő
Eljáró bíróság	Luzern Kantoni Fellebviteli Bíróság, Obergericht des Kantons Luzern, ügyszám: 11 95 123/357
Releváns CISG-cikkek	3 (2), 38, 39
Történeti tényállás	Az orvosi eszközök olaszországi eladója nagy mennyiségű árucikket adott el a kizárólagos forgalmazójának, egy svájci vevőnek, aki továbbadta az árut egy svájci kórháznak. A kórház megtagadta az áruk átvételét a minőségi hiba miatt. Ezért a vevő megtagadta a vételár megfizetését. Az elsőfokú eljárásban a bíróság a felperes javára döntött, és megítélte a vételárat.
Jogilag releváns tények, megállapítások	A CISG alkalmazhatóságát a bíróság úgy ítélte meg, hogy a CISG alkalmazható volt, és nincs kizárva a felek részéről, mivel a joghatóságot csak akkor lehetett volna kikötni, ha a felek tudatosan akarják kapcsolatukat külön törvénnyel szabályozni. Ezenkívül a bíróság úgy ítélte meg, hogy a CISG nem lenne alkalmazható, ha az adásvételi szerződéshez kapcsolódó egyéb elemek lennének túlsúlyban. A bíróság azonban megjegyezte, hogy egy egyszeri értékesítésben, mint például a kizárólagos forgalmazás vagy a franchise-szerződés, a CISG alkalmazandó. Az áruknak minőségi és mennyiségi szerződésszerűségének szempontjából történő vizsgálatát illetően a bíróság a kézhezvételt követő tíznapos időtartamot megfelelőnek találta a CISG 38. cikke alapján. A minőségi hibára vonatkozóan a másik fél értesítési kötelezettsége körében a bíróság úgy ítélte meg, hogy „nagy átlagban” egy hónap megfelelő idő a CISG 39. cikk alapján. Az adott ügyben a bíróság megállapította, hogy a vevő elvesztette a jogát a minőségi hibára való hivatkozással akkor, amikor csak a szállítást követő 3 hónap után jelezte azt az eladónak.
Megjegyzések	A nemzetközi esetjog megállapította, hogy komoly hiányosságok merültek fel az 'áruk vizsgálata' és a 'hiányosságok bejelentése' fogalmak megalkotásában, egyrészt a rendkívül korlátozó német ítélkezési esetjoggal és a liberálisabb amerikai és holland ítélkezési esetjoggal. Ezzel a kérdéssel részletesebben is foglalkozott: Szakály Zsófia: A vevő megvizsgálási kötelezettsége és az értesítési határidő a nemzetközi adásvételi szerződések bírói gyakorlatában. In Glavanits Judit (szerk.): <i>A nemzetközi adásvételi szerződések joggyakorlatának aktuális kérdései</i> . Győr: Széchenyi István Egyetem Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Kar, 2017. pp. 57–90.
Fordította	Komálovics Barna

„KÍNAI VESZÉLYES ANYAG”

CLOUT-szám	277
Felek	felperes: angol vevő alperes: német eladó
Eljáró bíróság	Tartományi Fellebbviteli Bíróság, Oberlandesgericht Hamburg, ügyszám: 1 U 167/95
Releváns CISG-cikkek	7, 47 (1), 49. (1), 75, 79
Történeti tényállás	Egy angol vevő és egy német eladó szerződést kötöttek vasmolibdén szállítására Kínából, 1994. októberi CIF Rotterdam szállítással. Az áru nem érkezett meg a vevőhöz, mert az eladó sem kapta meg a szállítmányt a kínai szállítójától. Miután lejárt a szállításra megadott póthatáridő, a vevő helyettesítő tranzakciót bonyolított le egy harmadik féllel, és pert indított az eladó ellen, a kifizetett és a szerződésben szereplő árkülönbözet megtérítéséért.
Jogilag releváns tények, megállapítások	A bíróság úgy döntött, hogy a vevő a CISG 75. cikke alapján jogosult a kártérítésre. Valamint megállapította a német fél szerződéstől való elállásának jogosságát a CISG 49. (1) cikke <i>a)</i> és <i>b)</i> bekezdése alapján. Az <i>a)</i> kimondja, hogy az időbeli késés általában nem tekinthető alapvető szerződésszegésnek, azonban alapvető kötelezésszegésnek minősülhet, amennyiben a vevőnek különös érdeke fűződik egy bizonyos időpontban történő szállításhoz, melynek a szerződéskötés idején előreláthatónak kell lennie. A <i>b)</i> bekezdést illetően megállapította, hogy a vevő megadott egy póthatáridőt, amin belül az eladó nem szállított. A bíróság úgy vélte, hogy az elállásra nem volt szükség, mivel az eladó megtagadta a szállítási kötelezettség teljesítését. A bíróság szerint az ehhez való ragaszkodás ellentmondana a jóhiszeműség alapelvének. Az ilyen nyilatkozat szükségtelen, amíg az elállás elvi lehetősége fennáll, és biztos, hogy az eladó nem teljesíti a kötelezettségeit abban az időben, amint a helyettesítő beszerzés megtörténik. A bíróság, úgy ítélte meg, hogy a helyettesítő beszerzés a teljes elmulasztása után két héttel észszerű időben történt.
Megjegyzések	A bíróság úgy vélte, hogy az eladó a felelősség alól sem a szerződés vis maior záradéka, sem a CISG 79. (1) cikke szerint nem mentesül. Az eladónak viselnie kell annak a kockázatát, hogy maga megkapja-e az árut a szállítójától. Csak abban az esetben mentesülne az eladó a felelősség alól, ha ugyanolyan vagy megközelítőleg hasonló mennyiségű áru már nem lenne kapható a piacon. Az ítélet összhangban van a beszállítói felelősséggel kapcsolatos nemzetközi joggyakorlattal.
Fordította	Komálovics Barna

„COMPUTER CHIP”

CLOUT-szám	281
Felek	felperes: francia eladó alperes: német vevő
Eljáró bíróság	Tartományi Fellebbviteli Bíróság, Oberlandesgericht Koblenz, ügyszám: 2 U 1230/91
Releváns CISG-cikkek	1 (1) b., 35, 39, 57, 61, 74
Történeti tényállás	Egy francia eladó és egy német vevő egy hosszú távú szerződést kötött, amely kizárólagos forgalmazói jogot biztosított a vevőnek Németországban, az eladó számítógépes nyomtatói és chipjei tekintetében. A szerződéses jogviszony megszűnését követően az eladó beperelte a vevőt az 1988 óta kifizetetlen számlák miatt. A vevő vitatta a CISG alkalmazhatóságát, és beszámítási kérelmet terjesztett elő. Másodlagos kérelmében kérte a kárainak német márkában való megtérítését.
Jogilag releváns tények, megállapítások	A bíróság megállapította, hogy a német nemzetközi kollíziós magánjog szabályai a francia jog alkalmazásához vezetnek. Mivel a CISG 1988. január 1-én Franciaországban már hatályban volt, és bár Németország akkoriban még nem volt szerződő állam, a CISG 1. cikk (1) bekezdésének <i>b)</i> pontja alapján az Egyezmény alkalmazható. A bíróság úgy ítélte meg, hogy a CISG alkalmazható a számítógépes chippek értékesítésére, hiszen az Egyezmény értelmében „az áruk” magukban foglalják a materiális és immateriális javakat, amelyek egy nemzetközi értékesítési szerződés tárgyát képezhetik, a számítógépes szoftverekkel együtt. A bíróság helyt adott az eladó követelésének. Úgy vélte, hogy a vevő nem kifogásolta az áruk szerződésszerűségét, illetve ilyen jelzés időben a másik félhez nem érkezett. A követelést francia frankban ítélték meg. A Német Polgári Törvénykönyv szerint a német pénznemben történő fizetés nem lehetséges arra tekintettel, hogy a szerződést az eladó telephelyén, Franciaországban teljesítették a CISG 57. cikk (1) bekezdésének <i>a)</i> pontja alapján. A CISG 74. cikkre hivatkozva bíróság az eladónak kamatot ítélt meg, a kamatlábat az alkalmazandó nemzeti jogszabály – a jelen esetben francia jog szerint – határozta meg. A CISG 61. cikk (1) bekezdésének <i>b)</i> pontja szerint ez a kártérítési kamat jogos következménye volt a vevő nem teljesítésének. Mivel az egyezmény nem szabályozza a beszámítást, az ügyben egyébként alkalmazandó francia jog szabályai alapján a bíróság megállapította az erre irányuló kérelem alaptalanságát.
Megjegyzések	–
Fordította	Komálovics Barna

„ELŐLEG-KÉSEDELEM”

CLOUT-szám	301
Felek	felperes: olasz eladó alperes: finn vevő
Eljáró bíróság	Nemzetközi Kereskedelmi Kamara Választott Bírósága (ICC)
Releváns CISG-cikkek	7, 47, 49, 75, 79
Történeti tényállás	A habosított táblák előállítására szolgáló gyártósor gépi berendezéseinek olasz eladója beperelte a finn vevőt kártérítés és kamat fizetésére, mert a vevő elmulasztotta a harmadik előleg megfizetését és az értesítést a megfelelő hitelkeret megnyitásáról a megkívánt időpontban. A felek a szerződésben kifejezetten kikötötték a CISG alkalmazását.
Jogilag releváns tények, megállapítások	A választottbíróság elismerte az eladó elállási jogát a CISG 64. (1) b) cikkre hivatkozva. Úgy vélte, hogy a vevő azáltal, hogy elmulasztotta a kért időben a hitelkeret megnyitásáról szóló értesítést, nem tett eleget a CISG 53. és 54. cikk követelményeinek a vevő vételárfizetési köteletségére vonatkozóan. Ugyanakkor a bíróság megállapította, hogy a fizetési késedelem a CISG 25. cikkének figyelembevételével önmagában nem jelent alapvető szerződésszegést. A konkrét esetben az eladó több hónapot várt, mielőtt a szerződéses kapcsolatot befejezettnek nyilvánította volna, annak ellenére, hogy világos volt, hogy a vevőnek nincsen meg a pénzügyi fedezete. A választottbíróság a vevő mulasztása és az eladó részéről történt elállás közti időszakot az eladó által meghatározott megfelelő póthatáridőnek tekintette a CISG 63. (1) és 64. (1) b) cikkei alapján. A CISG 78. és 84. cikke alapján a választottbíróság úgy döntött, hogy az eladó jogosult kamatot követelni bármely hátralékos összegre. Megállapította, hogy a CISG nem rendezi a kamatláb kérdését, továbbá a választott bíróság meghatározta, hogy mivel az adásvétel ellenértéke német márkában meghatározott, így a német kamatláb az irányadó. A választottbíróság úgy ítélte meg, hogy a CISG 75. cikkre hivatkozva az eladó, aki újra eladta a gépi berendezést, jogosult a szerződésben foglalt ár és a helyettesítő tranzakció ára közötti különbözetet érvényesíteni. A CISG 77. cikk alapján a választott bíróság teljes kártérítésre kötelezte a vevőt, ideértve a kamatokat, az elmaradt hasznát, és a CISG 7. cikk (2) bekezdése alapján a szerződésben kikötött egyéb szankciós összeget („ <i>compensation fee</i> ”) is.
Megjegyzések	Az eset érdekessége, hogy a jogvita idején Finnország csak a CISG I. részét ratifikálta, a II. rész tekintetében fenntartással élt. Azzal viszont, hogy a felek a szerződésben kifejezetten kikötötték az Egyezmény alkalmazását, a nemzeti fenntartás nem érvényesült.
Fordította	Komálovics Barna

„KÍNAI ÁLLVÁNYZATRÖGZÍTŐK”

CLOUT-szám	304
Felek	felperes: ausztrál vevő alperes: kínai eladó
Eljáró bíróság	Nemzetközi Kereskedelmi Kamara Választott Bírósága (ICC)
Releváns CISG-cikkek	1, 25, 35, 49, 51, 74, 86, 87, 88
Történeti tényállás	Egy kínai eladó állványzatrögzítőket értékesített egy ausztrál vevőnek. A vevő azt állította, hogy az áru nem megfelelő, és erre hivatkozással elállt a szerződéstől. Később a vevő eladta az árut, és kártérítési pert indított az eladó ellen, mert az árut csak részben tudta eladni, és az eredeti szerződéses ár töredékéért.
Jogilag releváns tények, megállapítások	A választott bíróság jóváhagyta a vevő követeléseit. Úgy ítélte meg, hogy az eladó az árut a CISG 35. (1), (2) cikkének nem megfelelően szállította le, és mivel a szállított áru jelentős része nem volt szerződésszerű, ez alapvető szerződésszegésnek minősül az eladó részéről a CISG 25. cikke alapján. Erre tekintettel a választottbíróság megállapította, hogy a vevő jogosan hivatkozott a CISG 49. (1) a) és a CISG 51. (2) cikkére a szerződéstől való elállásakor, és az eladó nem volt jogosult arra, hogy a szerződésben rögzített szállítási időpont után helyettesítő árucikkeket szállítson a vevő beleegyezése nélkül. A kártérítés összecszerűsége körében a választott bíróság a CISG 86., CISG 87., és CISG 88. (1) cikkei alapján megítélte a kárt a költségek, kiadások és a veszteségek után, melyek az áru megóvásával kapcsolatos észszerű kiadások voltak a vevő részéről. A CISG 74. és CISG 75. cikke alapján a választott bíróság jóváhagyott minden olyan kárigényt, amit a vevő követelt, továbbá úgy vélte, hogy mivel a CISG nem szól a kártérítési követelések esedékességi idejének kérdéséről és számításba véve azt, hogy ez a követelési elem nem volt vitatott, a vevő jogosult a kamatban részesülni attól az időponttól, amikor telexen tudatta a követelése összegét az eladóval. A követelt tételek közül egyedül a vevő képviselőjének utazási költségét nem találta a bíróság megalapozottnak.
Megjegyzések	–
Fordította	Komálovics Barna

„PVC”

CLOUT-szám	328
Felek	felperes: német eladó alperes: svájci vevő
Eljáró bíróság	Zug-i Kanton Bíróság, Kantonsgericht des Kantons Zug, ügyszám: A3 1997 61
Releváns CISG-cikkek	74, 76, 78
Történeti tényállás	Egy német eladó és egy svájci vevő megállapodást kötöttek 700 tonna PVC és más szintetikus anyagok szállítására. A szállítmány a megadott határidőre nem érkezett meg (ezt az eladó az ügyben nem tagadta), mire a vevő kijelentette, hogy eláll a szerződéstől, valamint kártérítést követelt. A vevő nem vásárolt helyettesítő árut.
Jogilag releváns tények, megállapítások	A bíróság úgy ítélte meg, hogy a szerződésnek az eladó általi nem teljesítéséből eredő károkat a CISG 76. cikke szerint egy absztrakt számolás alapján kell megítélni. Ezért a vevő jogosult arra, hogy követelje a szerződésben rögzített ár és a szerződéstől való elállás pillanatában átlagos piaci ár különbségét. Az adásvételi szerződésben a vételár 725 USD/tonna volt, míg az elálláskor a piaci ár 850-900 USD/tonna ár volt. Ugyanakkor a vevő keresetében csak 50 000 USD kártérítést követelt, és mivel a bíróságot kötötte a kereseti kérelem, így ezt az összeget ítélte meg, valamint az erre eső kamatot és perköltséget.
Megjegyzések	A kamat az alkalmazandó helyi törvény által meghatározott kamatlábbal történt. Az ítélet az indoklásban hivatkozza John Honnold CISG-kommentárját.
Fordította	Komálovics Barna

„OLASZ CIPŐGYÁROSÜGY (1)”

CLOUT-szám	2
Felek	felperes: német vevő alperes: olasz eladó (gyártó)
Eljáró bíróság	Oberlandsgericht Frankfurt a. M. német rendes bíróság
Releváns CISG-cikkek	1, 3, 25 ,49
Történeti tényállás	<p>Egy olasz gyártó megegyezett egy német vevővel, hogy 130 pár, a vevő által meghatározott tulajdonságokkal rendelkező cipőt legyárt, ami később további megrendelések alapjául fog szolgálni.</p> <p>Egy kereskedelmi kiállításon a gyártó kiállított néhányat a cipők közül, amit a vevő által megadott specifikációk alapján, valamint a vevő védjegyével ellátva gyártott le.</p> <p>Amikor a gyártó megtagadta azon darabok eltávolítását, a vevő egy nappal a vásár után telex formájában értesítette az eladót, hogy az egyezséget felbontotta, illetve a 130 pár cipőért – ami így számára értéktelenné vált – a továbbiakban nem állt érdekében fizetni.</p>
Jogilag releváns tények, megállapítások	<p>A bíróság ítéletében, a CISG-t alkalmazva, illetve az olasz jog a német nemzetközi magánjoggal összhangban, a fent említett esetet a CISG 3. (1) cikke szerint adásvételi szerződésnek minősítette. Kimondta, hogy a vevő megfelelő időben és kifejezetten kijelentette a szerződés felbontását; a gyártónak a kizárólagosság megőrzése szerinti mellékkötelezettség megszegése a CISG 25. cikke alapján veszélyeztette a szerződés célját olyan mértékig, hogy a vevő számára a szerződés további fenntartása nem volt indokolt.</p>
Megjegyzések	<p>Az Egyezmény 25. cikke értelmében a felek egyike által elkövetett szerződésszegés akkor alapvető, ha az a másik félnek olyan hátrányt okoz, amely jelentős mértékben megfosztja őt attól, amit a szerződés alapján jogosult elvárni, kivéve, ha a szerződésszegő fél nem látta előre, és egy észszerűen gondolkodó, hasonló személy, azonos körülmények között sem látta volna előre az ilyen következményt.</p> <p>Ezt a jogesetet a cikk a szerződésszegés általános fogalma, valamint ezen a részen belül a mellékkötelezettség megsértése mint szerződésszegés vonatkozásában említi.</p> <p>Az indoklás szerint például, ha a gyártó kötelezettsége kizárólagosan fenntartani a vevőnek az ő védjegyével ellátott árut, és ezt megszegve egy kereskedelmi kiállításon kiállítja, valamint a vevő felszólítása után nem távolítja el, a gyártó szerződésszegést követ el.</p> <p>Az angol nyelvű kivonat mellett az ügy teljes szövege németül is megtalálható az UNCITRAL adatbázisában.</p> <p>Az eset és annak történeti tényállási elemei (felek nemzetisége és perbeli állása, szerződés tárgya, eljáró bíróság honossága) sok hasonlóságot mutat több, az egyezményben hivatkozott más jogesettel, név szerint: CLOUT Case No. 2; CLOUT Case No. 130.; CLOUT Case No. 275.; CLOUT Case No. 867. Ezen fellelhető hasonlóságok, kapcsolódások, illetve relevancia végett nevezhetjük ezen ügyeket „olasz cipőgyárosügyeknek”.</p>
Fordította	Forgó Alex

„OLASZ CIPŐGYÁROSÜGY (2)”

CLOUT-szám	275
Felek	felperes: olasz eladó/gyártó alperes: német vevő
Eljáró bíróság	Oberlandesgericht Düsseldorf német honosságú rendes bíróság
Releváns CISG-cikkek	25, 45, 47, 49, 51, 58, 71, 78
Történeti tényállás	A felperes, egy olasz gyártó, cipőket értékesített a német vevőnek/alperesnek, de a szerződésben megegyezett mennyiséget nem tudta határidőre szállítani. A gyártó részletfizetést kért, amit a vevő megtagadott, és a szerződéstől való elállását jelentette be. A vevő az eljárásban kérte a nem-teljesítésből származó kárai beszámítását, valamint a további kifizetések felfüggesztését a megfelelő mennyiségű cipő megérkezéséig.
Jogilag releváns tények, megállapítások	<p>A bíróság helyt adott a gyártó követelésének a CISG 51. cikk (1) alapján. Indoklása szerint a vevőnek nincs joga kimondani a szerződés felmondását egy olyan jog tekintetében, ami alapvetően kárköveteléshez kapcsolódik. A CISG 49. cikk (1) alapján a szerződéstől való elállás előfeltétele vagy egy alapvető szerződésszegés, vagy a póthatáridőn túl eső teljesítés. A CISG 49. cikk (1) <i>a</i>) alapján az áru mennyiségi hiányossága még önmagában nem vezet alapvető szerződésszegéshez.</p> <p>A felek által meghatározott időpontban történő teljesítés elmaradása akkor jelent alapvető szerződésszegést, ha a vevőnek olyan különleges érdeke fűződik a határidő betartásához, ami az eladó számára előre látható, hogy a vevő inkább a teljesítés mellőzését kérné, mintsem a késedelmes teljesítést (például szezonális termékek esetében) (CISG 25. cikk).</p> <p>A bíróság ezenfelül kimondta, hogy a vevő telefonhívása, mint emlékeztető az azonnali leszállításra, nem határozott meg további időt a teljesítésre, és ezáltal nem teljesítette a CISG 47. cikk (1) szerinti követelményeket. Miként a vevő nem tudta érdemlegesen bizonyítani, hogy a teljesítésre további időt határozott volna meg, ezért a szerződés CISG 49 (1) <i>b</i>) cikke szerinti elállási jogára nem hivatkozhat.</p> <p>Mivel az eladó részlegesen teljesített, ezért a CISG 58. cikk (1) alapján részletfizetésre volt jogosult. Ebből kifolyólag, a CISG 58. cikk (1), illetve 71. cikk (1) alapján a vevő nem volt jogosult felfüggeszteni a részletfizetést a késedelmes szállításra tekintettel.</p> <p>A CISG 78. cikke alapján az eladó jogosult a kamat követelésére, illetve a nemzetközi magánjog szabályait alapján a bíróság kimondta, hogy az olasz jog szerinti kamatrátá az irányadó.</p>

Megjegyzések	<p>A 25. cikk alapján a szerződésszegés akkor minősül alapvetőnek, ha az elvárt eredmény szerződésszegés által okozott jelentős nélkülözése észszerűen előrelátható volt a szerződésszegő félnek. Azonban, a rendelkezések nem említik, hogy melyik az az időpont amikortól előreláthatónak kellene lennie a szerződésszegés következményeinek. Kifejezetten kimondja viszont, hogy a megfelelő idő meghatározására a szerződés megkötésének időpontja irányadó.</p> <p>Az eset és annak történeti tényállási elemei (felek nemzetisége és perbeli állása, szerződés tárgya, eljáró bíróság honossága) sok hasonlóságot mutat több, az egyezményben hivatkozott más jogesettel, név szerint: CLOUT Case No. 2; CLOUT Case No. 130.; CLOUT Case No. 275.; CLOUT Case No. 867. Ezen fellelhető hasonlóságok, kapcsolódások, illetve relevancia végett neveztem ezen ügyeket „olasz cipőgyárosügyeknek”.</p>
Fordította	Forgó Alex

„OLASZ CIPŐGYÁROSÜGY (3)”

CLOUT-szám	130
Felek	felperes: olasz alperes: német
Eljáró bíróság	Oberlandesgericht Düsseldorf, német honosságú rendes bíróság, ügy-szám: 17 U 146/93
Releváns CISG-cikkek	72, 74, 75, 77
Történeti tényállás	Az alperes (német vállalat) megrendelt 140 pár téli cipőt az alperestől (olasz cipőkészítő vállalat). Miután azok legyártásra kerültek, a felperes biztosítékot követelt a vételár kifizetésére, mivel az alperesnek egyéb más jogcímen tartozása állt fenn a felperes felé. Az alperes ezzel szemben sem a biztosítékadási, sem a fizetési kötelezettségét nem teljesítette. Ebből kifolyólag a felperes felbontotta a szerződést, és tovább értékesítette a cipőket más kiskereskedőnek, 21 pár cipőt az alperessel megállapodott áron, 109 pár cipőt jelentősen alacsonyabb áron, 10 pár cipőt viszont egyáltalán nem tudott értékesíteni.
Jogilag releváns tények, megállapítások	<p>A felperes a szerződésszegésből eredő kárai megtérítését követelte, nevezetesen:</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) a szerződésben meghatározott ár, illetve a helyettesítő ügylet ára közötti különbözet megtérítését; (2) a jogi képviselő díját; (3) 16,5%-os kamatvesztést; (4) 15%-os árfolyamvesztést; (5) 16,5%-os aktuális kamatot. <p>Az alperes nem vitatta a felelősségét általánosságban, azonban vitatta a kártérítés mértékét a helyettesítő áruk tekintetében.</p> <p>A fellebbviteli bíróság kimondta, hogy a felperes a CISG 72. cikke alapján jogosult a szerződés felbontására, valamint következképpen a vevő számára a CISG 74. és 75. cikkében foglalt jogokat biztosítja. Ennek megfelelően a felperes jogosult a szerződéses ár és a helyettesítő ügylet ára közötti különbözetre (CISG 75). Ezen felül kimondta, hogy a felperes a továbbértékesítést észszerű időn belül teljesítette, megjegyezve azt, hogy a felperes nem volt kötelezve arra, hogy újra értékesítse a cipőket a szerződés felbontásának időpontja előtt. A szerződés felbontása és az újraértékesítés között eltelt 2 hónap (szerződés felbontása: augusztus 7.; újraértékesítés: október 6. és 15.) még az észszerű időn belül történt, és ekképpen a CISG 77. cikke szerinti kárenyhítési kötelezettségének az eladó eleget tett.</p> <p>A bíróság a kamatvesztést a CISG 74. cikke alapján állapította meg. Az alperes továbbá azzal érvelt, hogy banki kölcsönt vett fel 16,5%-os kamaton. Ezt a követelést a bíróság helybenhagyta a Német Polgári Perrendtartás 287. cikke alapján. Azonban a felperes jogi képviselői díj megtérítése iránti követelését elutasította. Általánosságban az ilyen költségek a CISG 74. cikke alapján visszakövetelhetők, jelen esetben az viszont a bíróság szerint kétszeres kompenzációhoz vezetett volna. Elutasította ezen túl az alperesnek azon kárkövetelését, ami az olasz líra és német márka közötti átváltásból eredő árfolyamvesztés folyamán keletkezett. A bíróság indoklásában kimondta, hogy nincs általános szabály.</p>

Megjegyzések	<p>Az eset jelentősége a megítélt károk típusaiban van: a jogi képviselő díjának elfogadhatósága az egyes országok gyakorlatában inkább eljárás-jogi, mint anyagi jogi kérdés, így az ítélet ebből a szempontból egyedinek tekinthető.</p> <p>Az egyes devizanemek közötti árfolyamváltozásból eredő kockázatot a következő nemzetközi bírósági gyakorlat az ún. üzleti kockázatok között szokta értékelni, így az árfolyamváltozásból eredő veszteség megtérítésére vonatkozó kérelmek általában elutasításra kerülnek.</p> <p>Az eset és annak történeti tényállási elemei (felek nemzetisége és perbeli állása, szerződés tárgya, eljáró bíróság honossága) sok hasonlóságot mutat több, az egyezményben hivatkozott más jogesettel, név szerint: CLOUT Case No. 2; CLOUT Case No. 130.; CLOUT Case No. 275.; CLOUT Case No. 867. Ezen fellelhető hasonlóságok, kapcsolódások, illetve relevancia végett neveztem ezen ügyeket „olasz cipőgyárosügyeknek”.</p>
Fordította	Forgó Alex

„OLASZ CIPŐGYÁROS-ÜGY (4)”

CLOUT-szám	867
Felek	felperes: Mitias (szlovén vevő) alperes: Solidea S.r.L (olasz eladó)
Eljáró bíróság	Tribunale di Forli olasz honosságú rendes bíróság
Releváns CISG-cikkek	1, 25, 30, 35, 38, 39, 53, 84
Történeti tényállás	<p>Az ügy egy szlovén vevő és egy olasz eladó közti szerződést érint, melynek tárgya különböző cipőmodellek adásvétele volt. A szerződéskötést követően, az áru megérkezéssel a vevő kifizette a megállapított vételárát. Megvizsgálásuk után azonban kiderült, hogy nagy része a megvásárolt termékeknek hibás, és ezáltal értékesíthetetlennek minősülnek. Felszólítást küldött az eladónak az általa hibásnak minősített teljesítésről, valamint követelte a hibás termékek kicserélését. Az eladó elismerte ezek hibás voltát, és felajánlotta azok kicserélését más, általa gyártott termékkel. Ugyanakkor a termékkör cseréje a szlovén piac sajátosságai miatt kizárt volt. Ebből kifolyólag a vevő kérelmezte a kifizetett vételár egy részének visszafizetését, de az eladó visszautasította ezen kérést, és határozottan kinyilvánította, hogy ő csak a cserét tudja teljesíteni.</p>
Jogilag releváns tények, megállapítások	<p>A vevő pert indított Forli város kerületi bírósága előtt. A bíróság a 44/2001/EK rendeletet (Brüsszel I.) jelölte meg mint alkalmazandó jogszabályt. Továbbá a károsult nem hivatkozik közvetlenül a CISG-re, mégis a bíróság elismerte, hogy ezen szerződéses kapcsolatoknak volt nemzetközi jellege az Egyezmény 1. Cikke alapján, mivel a felek eltérő tagállamban folytatnak tevékenységet. Ebből adódóan a szerződésre a CISG irányadó, vagyis <i>lex specialis</i> az általános tagállami kollíziós szabályokkal szemben.</p> <p>A bíróság kimondta, hogy a vevőnek joga van kártérítést követelni azokról a sérült cipőkről, amiket nem lehet kicserélni. A CISG 35. cikke alapján az eladó köteles az árut úgy szállítani, hogy az a szerződés alapján megfelelően mennyiségi, minőségi, illetve leírásai feltételeknek. Ebben az esetben az áruk hibás teljesítéséről beszélhetünk. A CISG 39. cikke szerint vevő a küldött felszólítást az állított hibás teljesítésről és a hiba részletes természetéről, a felfedezésük után, észszerű időn belül tette meg.</p> <p>A bíróság így kimondta az eladó szerződésszegését. A bíróság indoklása szerint a CISG 25. cikke alkalmazandó az ügyben, mivel csak az eladó által leszállított áru egytizede volt minőségileg elfogadható. Ez alapvető szerződésszegésként értékelhető; a vevő ezáltal jogosult a szerződéstől elállni, és a kifizetett összeg erejéig kártérítést, illetve a CISG 84. cikke alapján a kamatokat követelni.</p>
Megjegyzések	<p>Az eset és annak történeti tényállási elemei (felek nemzetisége és perbeli állása, szerződés tárgya, eljáró bíróság honossága) sok hasonlóságot mutat több, az egyezményben hivatkozott más jogesettel, név szerint: CLOUT Case No. 2; CLOUT Case No. 130.; CLOUT Case No. 275.; CLOUT Case No. 867. Ezen fellelhető hasonlóságok, kapcsolódások, illetve relevancia végett neveztem ezen ügyeket „olasz cipőgyárosügyeknek”.</p>
Fordította	Forgó Alex

„FOLIOPACK AG V. DANIPLAST S.P.A.”

CLOUT-szám	90
Felek	felperes: Foliopack AG. (svájci vevő) alperes: Daniplast S.p.A. (olasz eladó)
Eljáró bíróság	Pretura circondariale di Parma, sez. di Fidenza olasz honosságú rendes bíróság
Releváns CISG-cikkek	49, 78, 84
Történeti tényállás	<p>A felperes, egy svájci vevő, megrendelést adott le az olasz honosságú eladónak (alperesnek), mely alapján az áru (hátizsákok, táskák, pénztárcák) leszállítása a következő 10-15 napon belül volt esedékes. Megközelebbről 2 hónap eltelte után, az eladó – a vevő általi rendelés megerősítést követően – pontosította a vételárat, és biztosította a vevőt, hogy az áru egy héten belül kerül kiszállításra, valamint elküldte a vételárról szóló csekket április 5-én, megerősítve a szállításra vonatkozó azonnali igényét. Újabb közel 2 hónap elteltével a vevő még mindig nem kapta meg a megrendelt árut. Ennek következményeként május 30-án a vevő értesítőt küldött az eladónak, melyben a rendelés lemondását, valamint az ár visszatérítését követelte.</p> <p>Az ügy hátterében az állt, hogy a vevő által kiállított csekket az eredeti teljesítési határidőt megelőzően az eladó megpróbálta beváltani, de annak nem volt fedezete. Közvetlenül azelőtt viszont, hogy a vevő elállását fejezte volna ki, az eladó beváltotta a csekket, és megkezdte a termék szállításának előkészítését, és június 1-én átadta az árut a fuvarozónak. A szállítási késedelem okaként az eladó előadta, hogy egyrészt addig nem akart szállítani, amíg meg nem bizonyosodott arról, hogy az áru ellenértéke rendelkezésre áll, másrészt amíg vele nem közölték, hogy ki lesz az a felelős személy, aki az árut a célállomáson átveszi.</p> <p>Az eladó elismerte, hogy az árut átadta a fuvarozónak, éppen az értesítő kézhezvételét követően, illetőleg hogy a június 1-én elküldött áru csak a megrendelt mennyiségnek egy része volt. A vevő nem fogadta el az elkészett, illetve részbeni teljesítést, és mivel az eladó nem térítette vissza a vételárat, jogi úton követelte a vételár visszatérítését kamatokkal és a felmerült károk költségével együtt.</p>
Jogilag releváns tények, megállapítások	A bíróság ítéletében kimondta, hogy a felek között létrejött szerződésből egyértelműen következett, hogy a gyors szállítása a vevő kifejezett kérése és igénye. A banki bizonylatok alapján az is egyértelművé vált, hogy az eladó számára a vételár már áprilisban rendelkezésre állt, így jogszerűen nem késlekedhetett ennyit a szállítással. Arra tekintettel, hogy a szerződés megkötését követően 2 hónappal az eladó csak a megrendelt mennyiség harmadát tudta szállítani, a bíróság megállapította az alapvető szerződésszegés tényét. Az eladót a teljes vételár és annak kamatai visszafizetésére kötelezte.
Megjegyzések	–
Fordította	Forgó Alex

„ÚJ-ZÉLANDI KAGYLÓÜGY”

CLOUT-szám	123
Felek	felperes: svájci eladó alperes: német vevő
Eljáró bíróság	Bundesgerichtshof német honosságú rendes bíróság
Releváns CISG-cikkek	25, 35, 39, 49
Történeti tényállás	<p>A német legfelsőbb bíróság helyben hagyta az Oberlandsgericht Frankfurt a. M. döntését (lásd CLOUT Case No. 84), mely alapján a svájci eladó által, a német vevő számára szállított új-zélandi kagyló, amelyben a kadmiumkoncentráció a német egészségügyi hivatal által megadott értéket meghaladta, nem minősült szerződésszegésnek.</p> <p>A bíróság indoklásában kimondta, hogy ez a kadmiumkoncentráció önmagában nem tekinthető hibás teljesítésnek, mivel a kagylók ennek ellenére is fogyaszthatóak voltak.</p>
Jogilag releváns tények, megállapítások	<p>A bíróság szerint a CISG 35 (2) <i>a)</i> és <i>b)</i> pontjai nem telepítenek olyan kötelezettséget az eladóra a szállítandó javak tekintetében, hogy az alkalmazkodjon az importáló államban lévő minden jogszabályi vagy bármilyen egyéb állami rendelkezéshez, hacsak megegyező szabályozás nem létezik az exportáló államban is, vagy a vevő tájékoztatta az eladót azon különleges elvárásokról, amelyeket figyelembe kell vennie.</p> <p>Ezenfelül az alperes nem hivatkozhat a hibás teljesítésre, illetve az ebből eredő elállásra a sérült csomagolás miatt, mivel az alperes több mint 1 hónapot várt, mielőtt értesítette volna a felperest a csomagolás hiányossága miatti hibás teljesítésért, és ezért a CISG 39 (1) által megkövetelt észszerű időn belül nem cselekedett.</p>
Megjegyzések	<p>A fenti ügy a nemzetközi adásvételei szerződések joggyakorlatának egy kiemelkedően fontos esete. A bíróság az ügyben 3 kivételt fogalmazott meg az alól, amikor az eladónak nem kell tudni, illetve nyomon követni a vevő országában lévő szabályozást:</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) ha a szabványok mindkét országban megegyezők; (2) ha a szerződés megkötésekor vagy azt megelőzően, a vevő tájékoztatta az eladót hatályos jogszabályokról vagy elvárásokról; (3) ha valamilyen különleges körülmény következte az eladó tudott vagy tudnia kellett volna a vonatkozó előírásokról (például: a vevő országába történő exportra specializálódott vagy ott rendelkezik fiókteleppel). <p>A fenti érvelés több hasonló ügyben is érvényesült a bírósági gyakorlatban.</p>
Fordította	Forgó Alex

„VULKANIZÁLT GUMI”

CLOUT-szám	378
Felek	felperes: Rheinland Versicherungen (német vevő) alperes: S.r.l. Atlarex and Allianz Subalpina s.p.a. (olasz eladó)
Eljáró bíróság	Tribunale di Vigevano olasz honosságú rendes bíróság
Releváns CISG-cikkek	4, 6, 7, 39, 79
Történeti tényállás	Az olasz eladó vulkanizált gumit szállított le a német vevőnek cipőtalp-gyártás céljára. A vevő által gyártott talpak egy osztrák gyártónak számára készültek továbbértékesítési céllal, aki egy bizonyos számú cipőt legyártott, majd értékesített Oroszországban. Az orosz vevőktől érkező fogyasztói panaszok után az osztrák gyártó a német vevőjéhez fordult, aki pedig eljárást indított a vulkanizált gumit mint nyersanyagot előállító olasz eladóval szemben.
Jogilag releváns tények, megállapítások	Ítéletében a bíróság a CISG több külföldi, valamint választott bíróság által már meghozott döntésére támaszkodott. Habár a nemzetközi esetjog precedensei nem bírnak jogi kötelező erővel, a bíróság véleménye szerint a rendes és választott bírácoknak számításba kell venni azért, hogy elősegítse az egységességet a CISG alkalmazhatóságában és értelmezésében. A bíróság szerint, amíg a felek szabadon kimondhatják a CISG alkalmazhatóságának mellőzését mind kifejezetten, mind hallgatólagosan (CISG 6. cikke), a pusztán utalás a hazai jogra a felek kérelmében önmagában nem elég ahhoz, hogy a CISG-t mellőzhessék. Ehhez a feleknek első körben tisztában kell lenniük, hogy a CISG alkalmazható, és ezenfelül, hogy kifejezetten akarják annak kizárhatóságát. A vevőnek a hibás teljesítésből eredő kárkövetelésével kapcsolatban – utalva több, a témában hozott nemzetközi döntésre – megállapította, hogy a CISG 39. (1) cikke szerinti észszerű időn belül történő értesítés függ az adott eset körülményeitől és a javak természetétől. Ezen idő kezdetének az tekinthető, amikor a vevő a CISG 38. (1) cikke szerint az árut megtekinteni köteles, ami főszabály szerint a kézhezvételnél vagy rövidebb idővel követően és csak kivételesen későbbi időpontban (például, ha a hiba csak a felhasználást/feldolgozást követően jelentkezik). A bíróság álláspontja szerint a fenti értesítés elkésztett volt, ezért a vevő a minőségi hibára nem hivatkozhat.
Megjegyzések	Az eset egyik fontos megállapítása az Egyezmény kizárása körében, hogy ha a felek nem kívánják jogviszonyukra a CISG alkalmazását, akkor a kizárásnak kifejezettnek kell lennie. A következetes nemzetközi bírósági gyakorlat értelmében önmagában egy nemzeti jogra vonatkozó alkalmazandó jogi kikötés nem tekinthető az Egyezmény explicit kizárásának. Amennyiben a felek valamely ország egy konkrét jogszabályát kötik ki (pl. BGB vagy a magyar Ptk.), akkor a bírói gyakorlat azt általában kizárásként értékeli.
Fordította	Forgó Alex

„PORCELÁN ÉTKÉSZLET”

CLOUT szám	608
Felek	felperes: Bernardaud S.A. (francia eladó) alperes: Al Palazzo S.r.L. (olasz vevő)
Eljáró bíróság	Tribunale di Rimini olasz honosságú rendes bíróság
Releváns CISG-cikkek	7, 39
Történeti tényállás	Egy olasz fogadótulajdonos porcelán étkészletet vásárolt a francia gyártótól. A felek megállapodtak, hogy az ár két részletben kerül kiegyenlítésre: az első a szerződés megkötésekor, a második 90 nappal az áru leszállítása után. Azonban a második részletfizetésre nem került sor, és ezért az eladó peres eljárást kezdeményezett. A vevő a bíróság előtt azt állította, hogy pár nappal a kézhezvételt követően észlelte, hogy több darab hibás volt, illetve ezenfelül azt is kijelentette, hogy erről azonnal tájékoztatta az eladó értékesítésekért felelős ügyintézőjét, aki beleegyezett a hibás termékek kicserélésébe, azonban ezt sosem teljesítette. Következésképpen, a vevő nyilatkozatában megtagadta a sérült áru miatt a második részlet kifizetését, illetve beszámítással élt a sérült termékek vonatkozásában. Az eladó válaszul tagadta, hogy a hibás termékről a szóbeli tájékoztatást megkapta volna, valamint a vevő értesítése elkésve érkezett, mivel a levél csak 6 hónappal az áru átvételét követően érkezett meg.
Jogilag releváns tények, megállapítások	A bíróság részletesen foglalkozott a CISG alkalmazhatóságával a kérdésben. Az ügy érdemére vonatkozóan megállapította, hogy mivel a szóbeli értesítés megtörténtét nem igazolta a vevő, az írásbeli értesítés pedig a CISG 39. cikke alapján nyilvánvalóan elkészt volt, nem hivatkozhatott a hibás teljesítésre. A bíróság kitért arra is, hogy bár a bizonyítási teher kérdésével a CISG nem foglalkozik, a CISG 7. cikk (2) bekezdéséből egyértelműen következik, hogy a nemzetközi gyakorlat értelmében az eljárásban annak kell bizonyítani, aki tényt állít. Ennek megfelelően mivel a vevő nem tudta érdemben bizonyítani, hogy szóbeli értesítést küldött, érvelése nem volt elfogadható.
Megjegyzések	–
Fordította	Forgó Alex

„ÉPÍTŐIPARI MUNKAGÉP”

CLOUT-szám	746
Felek	felperes: német eladó alperes: osztrák vevő
Eljáró bíróság	Oberlandesgericht Graz osztrák honosságú rendes bíróság
Releváns CISG-cikkek	1, 10, 26, 75, 76
Történeti tényállás	Egy német és osztrák együttműködés keretében a felek építési munkát vállaltak Németország területén, amelynek keretében egy osztrák társaságnak értékesítettek 3 db építési munkagépet úgy, hogy az átvétel helye a német építési terület. A vevő csak egy gépet szállított el a területről. Az eladó írásban értesítést küldött, hogy a vevő haladéktalanul szállítsa el a maradék két gépet, és fizesse meg a vételárat, vagy állal a szerződéstől. A vevő közölte, hogy az eladó inkább álljon el a szerződéstől. A gépeket az eladó másnak értékesítette, és peres eljárás keretében kérte az eredeti ár és a tényleges eladási ár között különbözet megtérítését.
Jogilag releváns tények, megállapítások	A bíróság helyt adott a keresetnek, a vevő (alperes) fellebbezést nyújtott be. A CISG alkalmazhatóságával kapcsán a bíróság a teljesítés helyének azt az építkezési területet nyilvánította, ahol a szerződést megkötötték, valamint a vevőnek a maradék két munkagépet kellett volna felvennie. A CISG 10 a) cikke alapján az építkezési területnek van a legszorosabb kapcsolata a szerződéshez, illetve annak teljesítéséhez, ebből kifolyólag a bíróság CISG alkalmazhatóságát az 1. cikk (1) alapján megállapította. A bíróság ezenfelül kimondta, hogy az eladó a CISG 75. cikke alapján jogosult a szerződés, illetve a tovább értékesítési ügylet vételára közötti különbözet miatt felmerült kárai megtérítésére, mivel az eladó valóban értékesítette a megmaradt két munkagépet. A bíróság megállapította, hogy miután a vevő nem teljesítette a kötelezettségét, felesleges volt választást engedélyeznie az eladónak, mivel a szerződéstől való elállás joga mindenképpen megillette.
Megjegyzések	A jogeset érdekessége a német–osztrák partnerség kapcsán a CISG alkalmazhatóságának vizsgálata. A bíróság a gazdasági szereplő hiányában az egyik szerződő fél (az eladói oldalon lévő együttműködés) honosságát a működési helyhez kötötte. Ennek jelentősége abban áll, hogy ha a partnerség székhelye Ausztria lett volna, akkor az ügy nem minősül nemzetközi kereskedelmi ügyletnek, így a CISG sem lett volna rá alkalmazható.
Fordította	Forgó Alex

„FRANCIA RUHAFORGALMAZÓ”

CLOUT-szám	930
Felek	felperes: francia forgalmazó (eladó) alperes: svájci kereskedő (vevő)
Eljáró bíróság	Cantonal Court of the Canton of Valais, svájci honosságú rendes bíróság
Releváns CISG-cikkek	1, 6, 31, 74, 78
Történeti tényállás	Az ügy tárgya a francia eladó által szállított, de a svájci vevő által ki nem fizetett, több szállítási tétel ellenértékének megtérítése. A felek a szerződésükre az INCOTERMS szokványgyűjtemény alkalmazását kötötték ki.
Jogilag releváns tények, megállapítások	A bíróság indoklása szerint, az eladó teljesítette a szerződésből eredő kötelezettségeit, és ezért jogosult a fennálló kifizetetlen számlaköveteléseire rendezésére. Az a tény, miszerint a szerződéses viszonyra alkalmazandó az INCOTERMS, még nem jelenti a CISG közvetett kizárását, inkább felülírja a szállítási és átvételi feltételek vonatkozásában a CISG rendelkezéseit mint <i>lex specialis</i> . A CISG alkalmazható a szerződésre az 1. cikk (1) a) alapján, mivel a felek székhelye különböző szerződő államokban található. A bíróság az alperest a CISG 74. cikke alapján az vételár és az eladó igazolt kárai megtérítésére kötelezte. Ezenfelül kötelezte az alperest, hogy fizesse meg azt a késedelmi kamatot, amelynek a svájci kollíziós magánjog rendelkezései alapján a francia anyagi jog szerint kell meghatározni.
Megjegyzések	Az eset különlegessége az Egyezmény kizárásának értelmezése. A következetes bírósági gyakorlat a CISG kizárását szűken értelmezi, így a fenti ítélet (amely egyes részek felülírását állapította meg egy másik nemzetközi jogforrás által) jól illeszkedik a nemzetközi joggyakorlatba. Lásd még pl. a CLOUT 746.
Fordította	Forgó Alex

„ADAMFI VIDEO”

CLOUT-szám	52
Felek	felperes: Adamfi Video Production (német eladó) alperes: Alkotók Stúdiója Kisszövetkezet (magyar vevő)
Eljáró bíróság	Fővárosi Bíróság, Budapest, Magyarország, ügyszám: 12.G.41.471/1991/21.
Releváns CISG-cikkek	9, 14, 96
Történeti tényállás	Egy német eladó és egy magyar vevő, akik hosszú ideje kereskedelmi kapcsolatban voltak egymással, telefonon keresztül megegyeztek áruk adásvételéről. Az áruk kiszállítása után a vevő megtagadta a vételár kifizetését arra hivatkozva, hogy szerződés nem jött létre, mivel csak telefonon egyeztek meg a felek. Az eladó beperelte a vevőt a kifizetetlen vételár miatt.
Jogilag releváns tények, megállapítások	A bíróság szerint az esetre a CISG-t kell alkalmazni, mivel a szerződő felek telephelyei részes államokban voltak. A bíróság annak vizsgálatára, hogy a szerződés telefonon keresztül létrejött-e, a szerződés formai követelményeit vette szemügyre. Mivel Magyarország a 96. cikk értelmében fenntartást tett, szükséges volt, hogy a bíróság meghatározza, hogy a szerződésnek írásban kellett volna-e létrejönnie. A bíróság szerint a szerződésnek nem kellett írásban létrejönnie, azaz a szerződés telefonon keresztül is létrejött, mivel az ajánlat a 14. cikk (1)-ben foglaltak szerint megfelelően világos volt, ugyanis az áruk minősége, mennyisége és a vételár hallgatólagosan meghatározásra került a felek közötti gyakorlat alapján (9. cikk). A német eladó több alkalommal kiszállította a vevő által rendelt ugyanilyen típusú árut, a vevő pedig mindig kifizette a vételárat a kiszállítás után. A bíróság ezen korábbi adásvételi szerződésekre támaszkodott annak érdekében, hogy meghatározza a vételárat és a szerződés más elemeit és a vevőt fizetésre kötelezte. Ami a kamatfizetési kötelezettséget illeti (amelynek összecszerúságát a CISG nem szabályozza), a bíróság a magyar nemzetközi magánjogi törvény kollíziós szabályai alapján a német jogot alkalmazta erre a kérdésre. Ebben a vonatkozásban, a HGB 352. § (1) alapján a bíróság 5%-os kamatot ítél meg az eladónak a vételár esedékessé válásának napjától kezdve (német pénznemben meghatározva).
Megjegyzések	Az eset azért jelentős, mert a bíróság észlelte ugyan a fenntartást, mégsem követelte meg az írásbeli formát, hanem azt mondta ki, hogy a felek közötti gyakorlat alapján a telefonon történő megegyezést is érvényesnek kell tekinteni. Ez az értelmezés a következetes nemzetközi bírósági gyakorlattal ellentétes.
Fordította	Takó Dalma

„ELLOPOTT VÉTELÁR”

CLOUT-szám	–
Felek	felperes: bolgár eladó alperes: orosz vevő
Eljáró bíróság	Választott Bíróság, Oroszország, ügyszám: 29, dátum: 1998. február 16.
Releváns CISG-cikkek	1, 79, 96
Történeti tényállás	<p>Egy orosz vevő és egy bolgár eladó kötöttek írásban egy adásvételi szerződést. A szerződésben jogválasztással éltek a felek, az orosz jogban állapodtak meg. A vevő nem fizette meg a vételárat, ezért az eladó választott bírósági eljárást kezdeményezett a vevővel szemben, és követelte a szerződésszegés miatt elszenvedett kárának megtérítését.</p> <p>A vevő azzal védekezett, hogy a szerződést a felek módosították telefonon keresztül, és hogy a vételárat már megfizette, de a pénzt ellopták a külföldi bankból, amit a külföldön folyamatban lévő büntetőeljárás is alátámaszt.</p>
Jogilag releváns tények, megállapítások	<p>A bíróság megállapította, hogy a szerződésre a CISG-t kell alkalmazni, mivel a felek egy szerződő állam jogát kötötték ki [1. cikk (1)]. Ami a vevő szerződésmódosításra vonatkozó állítását illeti, a bíróság szerint Oroszország fenntartja a Szovjetunió által tett fenntartást a 96. cikknek megfelelően, így tehát az egyezmény minden rendelkezése, amely lehetővé teszi adásvételi szerződés megkötésének vagy módosításának írásbeli formától eltérő módon történő meghatározását nem alkalmazható, ha bármelyik fél telephelye Oroszországban van.</p> <p>Ezen az alapon a bíróság megállapította, hogy a szerződést a felek érvényesen nem módosíthatták szóban. A bíróság elutasította a vevő azon védekezését, hogy ellopták a pénzt, ugyanis ez a körülmény nem esett a vevő ellenőrzési körén kívül, tehát nem képezte a teljesítés akadályát (79. cikk).</p>
Megjegyzések	A bíróság döntése illeszkedik a joggyakorlatba, hiszen a fenntartás miatt a szerződés módosítása csak írásban lett volna érvényes. Szintén illeszkedik a nemzetközi ítélkezési gyakorlatba az, hogy amennyiben a fizetésre kötelezett fél számlavezető bankjánál nehézségek adódnak, az nem értékelhető vis maior körülményként. Lásd CLOUT 466.
Fordította	Takó Dalma

„ELECTRIM VS. FIRMA KOSMOS”

CLOUT-szám	–
Felek	felperes: Electrim (lengyel eladó) alperes: Firma Kosmos (orosz vevő)
Eljáró bíróság	Vysshi Arbitrazhnyi Sud Rossyiskoi Federatsii, (Oroszország), ügyszám: 4670/96
Releváns CISG-cikkek	96
Történeti tényállás	<p>A lengyel Electrim nevű cég és az orosz Firma Kosmos cég szerződést kötöttek egymással hagymák adásvételéről, mely alapján az Electrim cég köteles volt a hagymát kiszállítani. Az első adag hagymát ki is szállították, majd az eladó fax útján felajánlotta a vevőnek, hogy változtassák meg a szállítás feltételeit a második adag hagymára vonatkozóan úgy, hogy a vevő gondoskodjon a szállításról. Ennek megfelelően a felek módosították a szerződés 4. rendelkezését, levonva a fuvardíjat az áru árából. Azonban az áruk érkezésekor a vevő megállapította azok nem megfelelő minőségét, emiatt megtagadta a vételár kifizetését az áruk ezen részére vonatkozóan. Ráadásul a vevő csak részlegesen fizetett az első áruészletért is.</p> <p>Az eladónak viszont az ügylettel költségei merültek fel, ezért pert indított a Firma Kosmos cég ellen a moszkvai választott bíróság előtt kárai megtérítése érdekében.</p>
Jogilag releváns tények, megállapítások	<p>A jogvita kapcsán során a bíróság CISG-t alkalmazta. A Szovjetunió fenntartást tett a 96. cikk alapján, kötelezettségei pedig átszálltak Oroszországra is, ennek megfelelően egy adásvételi szerződés csak írásban készíthető és módosítható, ha a felek egyikének telephelye Oroszországban van.</p> <p>A bíróság azt állapította meg, hogy a szerződésben foglalt ár módosítása írásbeli megállapodás volt a felek között, amely érvényesen létrejött. A bíróság azt is megállapította, hogy a vevő ügynöksége a kikötőben aláírt egy elfogadó tanúsítványt, amelyben az áruk megfelelő minőségére utaltak. Emiatt a kifizetés megtagadása jogszerűtlen volt, amit a moszkvai választott bíróság helyesen állapított meg. Az ügy felkerült a Legfelsőbb Választott Bírósághoz, amely ugyanerre a döntésre jutott, ezért a moszkvai választott bíróság döntését helybenhagyta.</p>
Megjegyzések	A nemzetközi kereskedelmi gyakorlatban általánosan elfogadott, hogy nem közvetlenül a vevő, hanem a vevő képviselője végzi el a minőségi vizsgálatot. A vevő számára nyitva álló megvizsgálási és értesítési határidők is ettől az első vizsgálati időponttól indulnak.
Fordította	Takó Dalma

„FORESTAL”

CLOUT-szám	–
Felek	felperes: Forestal Guarani (argentín eladó) alperes: Daros International (egyesült államokbeli vevő)
Eljáró bíróság	Fellebbviteli bíróság, Egyesült Államok, United States Court of Appeals, Third Circuit. ügyszám: 08-4488.
Releváns CISG-cikkek	7, 96
Történeti tényállás	<p>A Forestal egy argentin gazdasági társaság, amely fa termékeket gyárt, javít és elad, és amelynek a telephelye Misionesban, Argentínában van. A Daros (vevő) egy külkereskedelemmel foglalkozó gazdasági társaság, melynek telephelye Cherry Hillben, New Jerseyben van.</p> <p>A felek szóbeli megegyezést kötöttek, mely azt tartalmazta, hogy a Daros eladja a Forestal fa termékeit harmadik feleknek az Egyesült Államokban. A Forestal ezért fizetett a Darosnak, a Daros pedig cserébe jutalékot fizetett a termékek vételárából. A vitatott összeg 419 553,71 USD volt, amit a Forestal követelt, a Daros viszont nem akart megfizetni. A Daros elismerte, hogy fizetett a Forestalnak, de azt tagadta, hogy további pénzzel tartozott volna neki.</p> <p>A Forestal szerződésszegés miatt vitte bíróság elé az ügyet. A Daros azt állította, hogy a Forestal keresete a szerződésszegésre vonatkozóan nem állhat meg, mivel a felek között csak szóbeli megegyezés jött létre, szerződés nem.</p>
Jogilag releváns tények, megállapítások	<p>Az ügyben a CISG-t kellett alkalmazni, mivel mind az Egyesült Államok, mind Argentína szerződő felek, így a jogvitában érintett mindkét fél telephelye részes tagállamban volt.</p> <p>A 96. cikk alapján Argentína az egyezmény elfogadásakor fenntartást tett, így ha bármelyik fél telephelye Argentínában van, akkor az a rendelkezés, mely szerint egy adásvételi szerződés bármilyen formában köthető, nem alkalmazható, és csak az írásbeli forma érvényes.</p> <p>A bíróságnak meg kellett oldani azt a kérdést, hogy mi a teendő akkor, ha a felek egyike tett fenntartást, de a másik nem. A bíróság a vizsgálat során észlelte, hogy alig van esetjog erre vonatkozóan. A kérdéssel kapcsolatban két nézőpont létezik. Az egyik nézőpont szerint a bíróságnak először egy jogválasztási analízist kell lefolytatnia a nemzetközi magánjogi szabályok alapján, és meg kell határoznia, hogy melyik állam jogát kell alkalmazni a szerződés létrehozására, és csak akkor kell megkövetelnie az írásbeli formát, ha a fenntartást tevő állam jogát kell alkalmazni az esetre (<i>clear majority view</i>). Ezzel ellentétben a másik nézőpont szerint a bíróságnak egyszerűen meg kell követelni az írásos formát az állami jogoktól függetlenül, ha bármely állam fenntartást tett, bár nem világos, hogy ekkor milyen írásos forma irányadó (<i>minority view</i>).</p>

Jogilag releváns tények, megállapítások	<p>A kerületi bíróság az utóbbi álláspontot alkalmazta, kifejezve, hogy ahol egy ország fenntartást tett, ott egy adásvételi szerződésnek írásban kell létrejönnie, és mivel az eladó nem mutatott be írásos bizonyítékot, ezért a kereseti kérelme nem elfogadható. A kerületi bíróság nem folytatott le vizsgálatot, és nem vette figyelembe a formai követelményeket sem a New Jersey-i, sem az argentin jog tekintetében.</p> <p>Azonban a fellebbviteli bíróság véleménye szerint az egyezmény csak azt mondja ki, hogy a formai szabadság nem létezik akkor, ha egy ország fenntartást tett. A fellebbviteli bíróság a többségi állásponttal értett egyet, és a probléma feloldására az egyezmény szövegét hívta segítségül. Az CISG hallgat arról a kérdéstről, hogy szerződésszegés lehetséges-e akkor, ha nincs írott szerződés. Az egyezmény 7. cikk (2) bekezdése értelmében az általános elveket kell segítségül hívni a hiányok kiegészítése érdekében, azonban pusztán ezek alapján nem lehet megválaszolni a kérdést. Viszont a 7. cikk utal még a nemzetközi magánjogi szabályokra is, azaz a fórum államának jogválasztási szabályait is figyelembe kell venni, ebben az esetben a New Jersey-i jog szabályait ahhoz, hogy meghatározzák, vajon a New Jersey vagy az argentin jog szerinti formai követelményeket kell alkalmazni.</p> <p>Ennek megvizsgálását a kerületi bíróságnak kellett volna elvégeznie, a fellebbviteli bíróság visszautalta az ügyet első fokra. A visszautalás alapján a kerületi bíróságnak el kellett döntenie a New Jersey-i jogválasztási szabályok alapján, hogy a New Jersey-i vagy az argentin jog alkalmazandó-e. Amennyiben az argentin jog alkalmazandó, úgy csak az írásbeli forma érvényes.</p>
Megjegyzések	Az eljáró bíróság hivatkozta az UNCITRAL Digestjét az ítélet indoklása kapcsán a releváns joggyakorlat megállapításához.
Fordította	Takó Dalma

„HISPAFRUIT VS. AMUYEN”

CLOUT-szám	–
Felek	felperes: Hispafruit (holland vevő) alperes: Amuyen (argentin eladó)
Eljáró bíróság	rotterdami kerületi bíróság, Hollandia, Arrondissementsrechtbank Rotterdam, ügyszám: HA ZA 99-529
Releváns CISG-cikkek	7, 18, 79, 96
Történeti tényállás	<p>A felek közötti szóbeli megállapodás alapján az eladó különböző citromokat, mandarinokat és narancsokat szállított ki a vevőnek. Írásbeli szerződés nem volt a felek között, a vevő viszont megnyitott 4 akkreditívet az eladónak 1997. május 26-án.</p> <p>A vevő még a kiszállítások előtt (május 30.) faxon elküldte az eladónak az ütemtervet, ami alapján szerette volna megkapni a szállítmányokat. Ebben rögzítették, hogy melyik héten mennyi és milyen méretű gyümölcsöt szeretnének (szállítási határidő: 1997. szeptember 25.).</p> <p>Azonban a kiszállítás után a vevő elégedetlen volt, ugyanis az eladó nem tartotta magát az ütemtervhez, rosszabb minőségű citromot szállított ki több raklapnyi áru vonatkozásában, valamint egy másik holland vállalkozó számára is teljesített szállítást (értesítés: 1997. augusztus 1.).</p> <p>Mindezek alapján a vevő pert indított az eladó ellen, mivel álláspontja szerint a kiszállítási ütemterv a szerződés részét képezte, az eladó viszont ennek ellenére nem tartotta magát hozzá, ráadásul az eladó megszegte a kizárólagossági megállapodást is azzal, hogy más vállalkozónak is adott el citromot. Ezenkívül a kiszállított citromok nem feleltek meg a megbeszélte követelményeknek, és az eladó a megállapodás ellenére egyáltalán nem szállított ki mandarint, a narancsokat pedig túl későn szállította ki, és azok túl kicsik voltak. A vevő a felsoroltak miatti kárigényét akarta érvényesíteni a perben.</p>
Jogilag releváns tények, megállapítások	<p>A bíróság szerint CISG-t kell alkalmazni a jogvitára, mivel a vevő telephelye Hollandiában volt, az eladó pedig Argentínában, és mindkét ország részese az egyezménynek.</p> <p>Az egyezmény 7. cikke értelmében az olyan kérdésekre, amik kifejezetten nincsenek benne az egyezményben, azokat az egyezmény alapján szolgáló általános elveket kell alkalmazni, ezek hiányában pedig a nemzetközi magánjogi szabályok szerint alkalmazandó jogot. Az, hogy a szerződés érvényesen létrejött-e, azon jog alapján dönthető el, amely jogot a nemzetközi magánjogi szabályok alapján alkalmazni kell.</p> <p>Hollandia nemzetközi magánjogi szabályai alapján az alkalmazandó jog itt az argentin jog, ugyanis a felek nem éltek jogválasztással, és a szerződésnek Argentínával van a legszorosabb kapcsolata, mivel az eladó telephelye ott van (kollíziós jog eredményeként)</p> <p>Mivel Argentína a 96. cikk szerint fenntartást tett, és az eladó telephelye itt van, a formai szabadság szabályai nem alkalmazhatók ebben az esetben, azaz csak az írásbeli forma érvényes. Ez alapján, amit lefektettek az akkreditívekben, az érvényes, más megállapodás azonban nem tekintendő annak.</p>

<p>Jogilag releváns tények, megállapítások</p>	<p>A felek nem értettek egyet a szerződés pontos tartalmát illetően. Az eladó azt állította, hogy minden, amiben a felek megegyeztek, megte- lálható volt az akkreditívekben, és hogy ezenkívül nem volt más meg- állapodás. A vevő nem tagadta, hogy az akkreditívek tartalmában meg- egyezés született volna, de azt állította, hogy az akkreditívek tartalma nem tükrözi a teljes megállapodást a felek között, és hogy ami ezekben le volt fektetve, azt a felek kiegészítették, módosították későbbi meg- állapodásokkal.</p> <p>Az eladó nem fogadta el a vevő azon állítását, miszerint azzal, hogy nem válaszolt a fagra az ütemtervvel kapcsolatban, azt hallgatólago- san elfogadta. Az eladó azzal érvelt, hogy az akkreditívekben lefektetett feltételek valójában a szerződés feltételei, és ezek nem módosíthatóak egyszóval a felek egyike által, és a nem válaszolás nem tekinthető beleegyezésnek ezek tekintetében. Az eladó a 18. (1) cikkre is hivatko- zott, ami azt mondja ki, hogy a hallgatás vagy a passzivitás nem jelent önmagában elfogadást. Az eladó kifejezetten kiemelte, hogy az argentin jogi realitás az, hogy csak a kétoldalú megállapodás módosítja a felek szerződését, az egyoldalú nyilatkozatok nem.</p> <p>A vevő azt állította, hogy a felek már a tárgyalások során megvitatták az ütemtervet. A bíróság szerint ezt a vevőnek kell bizonyítania. Ha bemu- tatja a szükséges bizonyítékot, akkor meg kell állapítani, hogy az eladó azzal, hogy nem válaszolt arra a fagra, amiben elküldték az ütemtervet, elfogadta azt. Azaz, ha az bizonyosodik be, hogy a felek előzetesen meg- egyeztek arról, hogy az ütemtervet a vevő készíti el, akkor ezt olyan fak- tornak kell tekinteni, amely maga után vonja, hogy az eladó kötve van a később küldött ütemtervhez, hacsak nem tiltakozik annak tartalma ellen. Ha a vevő nem terjeszti elő sikeresen a szükséges bizonyítékot, ak- kor azt kell megállapítani, hogy az eladó oldaláról az, hogy nem tiltako- zott, nem tekinthető úgy, hogy hallgatólagosan elfogadta az ütemtervet. Ezt a kérdést részletesen meg kell vizsgálni a bíróság véleménye alapján. A bíróság szerint az eladó megszegte az egyik szerződéses kötelezettsé- gét azzal, hogy egyáltalán nem szállított ki mandarint. Az eladó e tekin- tetben azt állította, hogy az eseményeket olyannak kell tekinteni, mint amire nem volt kihatása. A CISG 79. cikke szerint az eladó nem felel a ki nem szállításért, ha bizonyítást nyer, hogy olyan akadály merült fel, amely ellenőrzési körén kívül esik, s észszerűen az sem volt elvár- ható tőle, hogy a szerződéskötés idején ezzel az akadállyal számoljon, azt vagy annak következményeit elkerülje vagy leküzdje. A bíróság az eladót kötelezte arra, hogy ezeket bizonyítsa. Pontosabban azt kellett bizonyítania, hogy a hosszan tartó fagy miatt a releváns időszak alatt nem tudott volna olyan mandarint kiszállítani, ami megfelelt volna a követelményeknek, és azt is, hogy az eladó észszerűen nem számíthatott erre, és a szerződés megkötésekor nem tudta figyelembe venni, hogy talán nem lesz képes eleget tenni a kötelezettségének a kiszállításra vo- natkozóan.</p> <p>Mindezek alapján a bíróság további bizonyítékok előterjesztését rendel- te el.</p>
<p>Megjegyzések</p>	<p>–</p>
<p>Fordította</p>	<p>Takó Dalma</p>

„MICROFLOCK”

CLOUT-szám	–
Felek	felperes: Zhejiang Shaoxing Yongli Printing and Dyeing Co., Ltd (kínai eladó) alperes: Microflock Textile Group Corporation (egyesült államokbeli vevő)
Eljáró bíróság	Déli kerületi bíróság, Florida, Egyesült Államok, U.S. District Court, Southern District of Florida, ügyszám: 06-22608-CIV
Releváns CISG-cikkek	6, 23, 96
Történeti tényállás	Az eladó és a vevő évek óta folyamatos üzleti kapcsolatban álltak egymással, ennél fogva a vevő által adott megrendelések szerint az eladó többféle poliészter anyagot szállított a vevőnek Kínából az Egyesült Államokba. Azonban a vevő a kiszállított és elfogadott áruknak csak egy részét fizette ki, ezért az eladó keresetet indított ellene szerződésszegés miatt. Az eladó követelte keresetében a fennmaradó vételárat, valamint a kamatot is.
Jogilag releváns tények, megállapítások	<p>A felek ebben a perben az Egyesült Államokból és Kínából származnak, mindkét ország részese az Egyezménynek. Az egyezményt automatikusan alkalmazni kell a nemzetközi adásvételi szerződésekre olyan felek között, akik különböző szerződő országokból származnak, kivéve, ha a felek a 6. cikk alapján kizárják az egyezmény alkalmazását. Mivel a felek nem egyeztek meg ebben, az egyezmény jelenti az alkalmazandó jogot erre a jogvitára.</p> <p>Kína a 96. cikk szerint fenntartást tett, tehát a megegyezéseket írásba kell foglalni annak érdekében, hogy azok érvényesíthetők legyenek.</p> <p>A CISG 23. cikke alapján a szerződés akkor minősül megkötöttnek, amikor az ajánlat elfogadása hatályossá válik. A vevő több ajánlatot is tett az eladónak faxon és e-mailben különböző árukra vonatkozóan. Ezek az Egyezmény hatálya alá tartozó ajánlatoknak minősülnek. Az eladó kiszállította az árukat, valamint számlákat és listákat állított ki a vevőnek. Ezek az Egyezmény hatálya alá tartozó elfogadásnak minősülnek, tehát a felek között érvényesen jött létre a szerződés.</p> <p>Vitathatatlan, hogy írásbeli forma kellett volna ahhoz is, hogy a felperes módosítsa, megváltoztassa a fizetés feltételeit, vagy beleegyezzen a fizetési kötelezettség elengedésébe. Azonban nem merült fel bizonyíték arra, hogy létezett volna ilyen dokumentum. Ha a felek között zajlottak is megbeszélések ezzel kapcsolatban, mivel ennek írásos nyoma nincs, ezért azok nem felelnek meg a fenntartás követelményeinek.</p> <p>Ennél fogva a vevőnek nem volt jogszerű oka arra, hogy megtagadja a fizetést. A bíróság tehát helyt adott az eladó keresetének, és a vevőt fizetésre kötelezte.</p>
Megjegyzések	Az eset jelentős, mivel a bíróság az ajánlat fogalmát és annak elfogadását is értelmezte, és helyesen alkalmazta a fenntartás szabályait is, hiszen írásos bizonyíték nem merült fel arra nézve, hogy a felek kisebb vételárat határoztak volna meg, vagy hogy az eladó elengedte volna a vételárat vagy annak egy részét.
Fordította	Takó Dalma

„MOTOROK”

CLOUT-szám	–
Felek	felperes: kínai vevő alperes: egyesült államokbeli eladó
Eljáró bíróság	Kína, választott bíróság (kínai nemzetközi gazdasági és kereskedelmi választottbírószági bizottság – CIETAC) ügyszám: CISG/1996/42
Releváns CISG-cikkek	67, 85, 96
Történeti tényállás	<p>Az eladó és a vevő adásvételi szerződést írtak alá, amelyben a vevő vásárolt különbözőféle motorokat tartozékokkal és alkatrészekkel együtt. Bár a vevő kifizette a teljes vételárat, nem minden terméket szállítottak ki, továbbá olyan termékeket is kiszállítottak, amik nem képezték meg-egyezés tárgyát, valamint a termékek rozsdások is voltak, és a színük sem olyan volt, mint amiben megegyeztek. Ezért a vevő kártérítést követelt az eladótól, amit az nem volt hajlandó megadni, emiatt keletkezett vita a felek között.</p> <p>A vevő azt követelte, hogy az eladó teljes mértékben teljesítse a szerződést, vagyis a hiányzó árukat szállítsa ki, és gondoskodjon a motorok üzembe helyezéséről is. Ezenkívül követelte még, hogy az eladó távolítsa el a rozsdát a kiszállított árukról, és fesse újra a motorokat, vagy viselje ezen munkák költségét.</p> <p>Az eladó álláspontja szerint amint megtudta, hogy a kiszállítás nem volt teljes, azonnal intézkedett. Ami a rozsdát illeti, az eladó azt állította, hogy az a vevő hibájából jelent meg, mivel a vevő nem szervezte meg az áruk elszállítását a kikötőből, ezért a motorokat hosszú időn át raktárban kellett tárolni, és ezért lettek rozsdások, ez azonban az eladó szerint nem befolyásolta a gépek funkcióját.</p>
Jogilag releváns tények, megállapítások	<p>A felek nem kötöttek ki alkalmazandó jogot a szerződésben, azonban mind a vevő, mind az eladó telephelye a CISG szerződő államában volt, és a meghallgatáson mindkét fél beleegyezett az Egyezmény alkalmazásába, ezért az esetre az Egyezmény volt alkalmazandó.</p> <p>A bíróság megállapította, hogy Kína az Egyezmény 96. cikke alapján fenntartást tett, így írásbeli megegyezésnek kellett létrejönnie a felek között, minden más forma érvénytelen. A két fél által előterjesztett állítások és dokumentumok alapján a felek között a szerződésen kívül nem volt más írásbeli megállapodás, így csak a szerződés szolgálhatott a vita feloldásának alapjául.</p> <p>A bíróság megállapította, hogy az eladó néhány terméket tévesen szállított ki a vevőnek, néhány terméket pedig nem szállított ki, amelyeket viszont ki kellett volna. Ez a bíróság szerint az eladó részéről szerződés-szegésnek minősült, ezért az eladónak kell visszaszállítania a helytelenül kiszállított árukat, és kiszállítani a ki nem szállított részeket észszerű időn belül. A vevőnek nincs joga megtartani a helytelenül kiszállított árukat. Ha a vevő nem akarja visszaadni a termékeket ugyanabban az állapotban és mennyiségben, ahogy kiszállították őket, akkor az eladónak sem kell kiszállítania a ki nem szállított részeket.</p> <p>A szerződésben azt határozták meg, hogy az eladónak az árut San Franciscóba kellett szállítania, onnantól azonban a vevőnek kellett továbbszállítania azt. A CISG 67. cikke értelmében a kár veszélye akkor száll át az eladóról a vevőre, amikor az áru elhagyja a hajót.</p>

Jogilag releváns tények, megállapítások	<p>A rozsdával kapcsolatban a bíróság arra jutott, hogy a CISG 85. cikke szerint és a kockázat átszállásának szabályai szerint az eladónak kell viselnie a felelősséget azokért a károkért, amelyek azelőtt keletkeztek, hogy az áru elhagyta volna a hajót. Bizonyított volt, hogy a rozsdá már a kikötőbe való megérkezés előtt megjelent a motorokon, ezért az eladónak viselnie kell érte a felelősséget. Azonban a bíróság azt is megállapította, hogy a vevő is megszegte a szerződést azzal, hogy nem szállította el az árukat a kikötőből, ami ahhoz vezetett, hogy az árukat hosszú ideig a kikötőben kellett tárolni, ami további rozsdásodáshoz vezetett. Tehát mindkét félnek viselnie kell a felelősséget a rozsdáért, és 50-50%-ban kell viselniük az ezzel kapcsolatos költségeket.</p> <p>A motorok újrafestésére vonatkozóan, mivel az eladó elismerte, hogy a szín nem felelt meg a szerződésnek, ezért az eladónak kell viselnie az átfestés teljes költségét.</p>
Megjegyzések	<p>Az eset jelentősége, hogy a bíróság meghatározta a kárveszély átszállásának időpontját, valamint a fenntartással kapcsolatban rögzítette, hogy csak azon dokumentumok és megegyezések alapján bírálja el az ügyet, amelyek írásban jöttek létre, mivel a fenntartás miatt minden más forma érvénytelen.</p> <p>A rozsdásodás tekintetében véleményem szerint a vevő valamiféle kár-enyhítési kötelezettséget szegett meg azáltal, hogy az áru elszállítását nem szervezte meg, és emiatt azok tovább rozsdásodtak.</p>
Fordította	Takó Dalma

„OROSZ VODKA”

CLOUT-szám	–
Felek	felperes: J. T. Schuermans (belga vevő) alperes: Boomsma Distilleerderij / Wijnkoperij BV (holland eladó)
Eljáró bíróság	Legfelsőbb Bíróság, Hollandia, Arrondissementsrechtbank Leeuwarden, ügyszám: H 154/94, illetve: Hoge Raad, ügyszám: 16.436
Releváns CISG-cikkek	8, 14, 96
Történeti tényállás	A felperes, egy belga kereskedő, akinek a telephelye Oroszországban volt, pert indított egy holland vodkatermelő ellen arra hivatkozva, hogy a termelő tartozott neki meghatározott mennyiségű vodka kiszállításával, aminek az árát a kereskedő már kifizette. A kereskedő szerint, bár formális szerződéskötésre nem került sor, azzal, hogy a termelő elfogadta a fizetést, azt a látszatot keltette, hogy szerződéses kapcsolat jött létre köztük. A termelő tagadta, hogy valaha szerződést kötött volna a kereskedővel. Arra hivatkozott, hogy a kereskedő közvetítőként járt el egy másik orosz cég számára, ami a fizetési dokumentumokban említésre is került. A termelő hosszú ideje üzleti kapcsolatban állt ezzel a másik céggel, amely mindig faxon keresztül rendelt tőle vodkát, majd később különböző helyekről és ügynökségektől érkezett meg hozzá a vételár, ezért a termelő azt gondolta, hogy itt is erről volt szó, és nem tekintette a kereskedő fizetését szerződési ajánlatnak. Mivel a termelő nem volt hajlandó kiszállítani a vodkát, a kereskedő beperelte őt.
Jogilag releváns tények, megállapítások	Az elsőfokú bíróság a CISG-t alkalmazta az esetre, és megállapította, hogy nem jött létre szerződés a termelő és a kereskedő között, mivel a belga kereskedő fizetése nem minősült az egyezmény 14. cikke szerinti ajánlatnak. A fellebbviteli bíróság ugyanerre a döntésre jutott, bár a döntést kiegészítette azzal, hogy a belga kereskedő telephelye Oroszországban volt, mely a 96. cikk alapján fenntartással élt. Ebből következően az egyezmény azon rendelkezései, amelyek megengedik, hogy egy ajánlatot az írásbeli formától eltérő bármely más módon tegyenek meg, nem alkalmazhatók, és csak az írásbeli forma tekinthető érvényesnek. A legfelsőbb bíróság tehát megerősítette az elsőfokú döntést. Azt mondta ki, hogy a CISG 8. cikk (1) alapján a holland termelő nem tudhatta, hogy a belga kereskedő ajánlatnak szánta a fizetést, különösen azért nem, mert a fizetési dokumentumok a másik cégre utaltak. Egy észszerű ember sem értelmezte volna hasonló körülmények között a fizetést szerződési ajánlatként [8. cikk (2) bekezdés].
Megjegyzések	A döntés illeszkedik a joggyakorlatba, mivel a bíróság azt állapította meg, hogy a fenntartás miatt csak írásbeli szerződés jöhetett volna létre érvényesen a felek között. Az eset jelentősége abban áll, hogy a bíróság értelmezte az egyezmény 8. és 14. cikkének rendelkezéseit az ajánlat jellegével és elfogadásával kapcsolatban.
Fordította	Takó Dalma

„TANTÁL POR - ÁSZF”

CLOUT-szám	534
Felek	felperes: hongkongi eladó alperes: osztrák vevő
Eljáró bíróság	Legfelsőbb Bíróság, Ausztria, Oberster Gerichtshof, ügyszám: 7Ob 275/03x, megismételt eljárás: 7Ob175 / 05V
Releváns CISG-cikkek	8, 9, 14, 96
Történeti tényállás	<p>Egy osztrák vevőnek alacsony oxigéntartalmú tantálporra volt szüksége, ezért felkereste a hongkongi eladót, és rendelt tőle. A vevő meghatározta, hogy az oxigéntartalom maximum 1100 µg/g lehet. A felek között a megbeszélések angol nyelven folytak, és a vevő a megrendeléseket is angolul fogalmazta meg, azonban mindegyikben utalt az általános szerződési feltételekre, amelyek a megrendelés hátoldalán szerepeltek német nyelven.</p> <p>A megrendelések alapján kiszállított termékek nem feleltek meg a vevő követelményeinek, ugyanis a megbeszéltnél magasabb volt az oxigéntartalmuk. Többszöri nem megfelelő minőségű termék kiszállítása után a vevő jelezte az eladónak, hogy a jövőre nézve fel kívánja mondani a szerződést. Ezt követően az eladó egy újabb 1500 kg-os részletet szállított ki még a vevőnek, amelynek az elfogadását a vevő visszautasította. Az addigi szállításokat kifizette, felmondta a szerződést, és kérte az eladót, hogy vigye vissza az utolsó részletet. Az eladó ezt nem teljesítette, a vevő pedig nem fizette meg a vételárat ezen utolsó kiszállítás vonatkozásában.</p> <p>Az eladó keresetet nyújtott be a vevővel szemben, szerinte ugyanis pontos maximális oxigéntartalmat nem kötöttek ki, ezért a magas oxigéntartalmú por nem volt hibás, és a vevőnek nem volt joga felmondani a szerződést. Az eladó továbbá azzal érvelt, hogy a vevő feltételei, melyek a megrendelés hátoldalán szerepeltek németül, nem váltak érvényesnek az angolul írt szerződés részévé.</p>
Jogilag releváns tények, megállapítások	<p>A bíróság a Bécsi Vételi Egyezményt alkalmazandónak vélte az ügyre vonatkozóan, mivel mind Kína, mind Ausztria az egyezmény részesei voltak, és Hongkong – bár speciális igazgatási terület, mégis – kötve van a Kína által kötött szerződésekhez. Az egyezményhez Kína a 96. cikk szerint fenntartást fűzött, amely értelmében egy adásvételi szerződés érvényesen csak írásban jöhet létre olyan fél esetében, akinek a telephelye Kínában van. Mivel ebben az esetben írásbeli szerződést kötöttek a felek, ezért annak érvényessége nem kérdőjelezhető meg, pusztán az általános szerződési feltételek kérdését kellett vizsgálni.</p>

Jogilag releváns tények, megállapítások	<p>A Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy a vevő általános szerződési feltételei érvényességének kérdése az egyezmény 8. és 14. cikke alapján dönthető el. A bíróság kimondta, hogy a feltételek olyan mértékben érvényesek és hatályosak, amilyen mértékben a felek tisztában vannak ezzel, és amilyen mértékben észszerű lehetőségük van megérteni a feltételek tartalmát. A szerződésre való alkalmazhatóság érdekében annak a félnek kell belefoglalni az adott feltételeket az ajánlatba, aki hivatkozik rájuk, mégpedig úgy, hogy a másik fél az adott körülmények között tudhassa vagy észszerűen tisztában lehessen ezzel a szándékkal. Ez kifejezett vagy hallgatóságos utalással is megvalósulhat. Ezt a szándékot a szerződéshez kapcsolódó tárgyalások során is ki lehet fejezni, vagy a felek közötti bevett gyakorlat is megalapozhatja, melyet a 9. cikk (1) biztosít. A fél szándékának meghatározásában vagy megértésében egy észszerűen gondolkodó gazdasági szereplőt kell alapul venni.</p> <p>A bíróság szerint azok az általános feltételek, amelyeket idegen nyelven írnak, érvényesek a szerződésbe illeszthetők, ha azon a nyelven utalnak rá, amelyen a tárgyalások folytak, és amelyen a szerződést megkötötték. Ha egy nemzetközileg közismert nyelven határozzák meg a feltételeket, akkor a címzett dolga, hogy jelezze a másik félnek, ha nem érti a feltételeket, máskülönben a tudása észszerűen feltételezhető. Az eladó és a vevő közötti üzleti kapcsolat során számos alkalommal utaltak angolul a német nyelven írt feltételekre a dokumentum hátoldalán. Ebben a tekintetben azt kellett tisztázni, hogy az eladó részéről bevett gyakorlatnak számított-e, hogy hallgatóságosan elfogadta a vevő megrendeléseit a szerződési feltételekkel együtt anélkül, hogy aláírta és visszaküldte volna azokat.</p> <p>Az elsőfokú bíróság azonban ezt a releváns kérdést elmulasztotta megvizsgálni, ezért az elsőfokú eljárás hibában szenvedett, mely a bizonyítékok felvételének hiányát jelentette. Ez megkövetelte, hogy az ügyet újratárgyalják, ezért a Legfelsőbb Bíróság visszautalta az ügyet első fokra további tények megállapítása érdekében.</p> <p>A megismételt eljárásban kötelezte a bíróság az alperest a vételár megfizetésére, és az általános szerződési feltételek alkalmazásával kapcsolatban megállapította, hogy a felek között kialakult üzleti gyakorlatban (CISG 8., 9. cikkek) rendszeresen hivatkoztak a német nyelvű szöveg tartalmára, így az nem lehetett ismeretlen a vevő számára.</p>
Megjegyzések	<p>Az eset jelentősége, hogy a Legfelsőbb Bíróság lényeges kérdéseket tisztázott az általános szerződési feltételekkel kapcsolatban. Az általános szerződési feltételekkel kapcsolatban az a következtetés bírói gyakorlat, hogy a másik félnek kifejezetten bele kell egyeznie az alkalmazásukba. Ennyiben érdekes az esetben, hogy a bíróság szerint hallgatóságosság vagy a felek közötti bevett gyakorlat is jelenthet beleegyezést.</p> <p>Az ítélet hivatkozza a Schlechtriem- és a Honsell-féle kommentárokat az indoklásban.</p>
Fordította	Takó Dalma

„VISSZATEKERT KILOMÉTERÓRA”

CLOUT-szám	168
Felek	felperes: német vevő alperes: olasz eladó
Eljáró bíróság	német tartományi fellebbviteli bíróság, Oberlandesgericht Köln, ügyszám: 22 U 4/96
Releváns CISG-cikkek	4, 6, 7(1), 35(1) és (3), 40, 45, 74
Történeti tényállás	Az olasz eladó – alperes – és a német vevő – felperes – mindketten autókereskedők, egy használt autó adásvételéről kötöttek szerződést. Az autót a dokumentumai szerint 1992-ben helyezték forgalomba, és az adásvételkor alacsony volt a kilométeróra állása. A német kereskedő az autót értékesítette, azonban a tőle vásárló személy kiderítette, hogy az autót először 1990-ben helyezték forgalomba, és azt is, hogy sokkal több kilométert futott a jármű, mint amit az óra mutatott. A német kereskedő a vásárlója számára kártérítést fizetett, és ugyanezen összeg erejéig az eredeti olasz eladóval szemben megindította a kártérítési pert. Az olasz eladó álláspontja szerint a felek a szerződésben kizárták a jótállás lehetőségét, valamint a hibás teljesítésért való felelősséget.
Jogilag releváns tények, megállapítások	A fellebbviteli bíróság helyt adott a felperes követelésének, miszerint kártérítésre tarthat igényt a CISG 35. cikkének 1. bekezdése, a 45. cikk és a 74. cikk alapján. A bíróság ítéletének középpontjában a jótállást kizáró klauzula érvényessége áll, mivel ez alapján lehet eldönteni, hogy a felperes jogosult-e vagy sem a kártérítésre. A CISG 6. cikke alapján a feleknek lehetőségük van arra, hogy az CISG egészének, vagy annak egy részének alkalmazását kizárják a szerződésből. Továbbá a CISG 35. cikk 3. bekezdés alapján az eladó nem felel az áru bármely fogyatékoságáért, ha erről a szerződés megkötésének időpontjában a vevő tudott, vagy tudnia kellett volna. E szabályok alapján a német vevő nem lenne jogosult kártérítésre, azonban az eladó csalárd módon, megtévesztő magatartást tanúsított a szerződés megkötésekor, mivel ő tudott az áru hibájáról (visszatekert kilométeróra, korábbi forgalomba helyezés). A CISG 7. cikkével és 40. cikkével összhangban ez azt jelenti, hogy az eladó ilyen klauzulára nem hivatkozhat csalárd magatartása miatt, és a bíróság megállapította, hogy a gondatlan vevő magasabb fokú védelmet élvez a csalárd eladónál. Ilyen szabályozást a CISG azonban maga nem tartalmaz, ezért a bíróság az CISG alapján alkalmazható nemzeti jogot hívta segítségül (eladó szokásos tartózkodási helye szerinti ország joga a kollíziós szabályok alapján), amely szerint a csalárd eladó nem hivatkozhat a jótállást kizáró szerződési klauzulára.

Jogilag releváns tények, megállapítások	A CISG 74. cikke alapján a bíróság megállapította a kártérítés tekintetében, hogy a német kereskedő jogosult a vevőjének általa fizetett kártérítésének követelésére az olasz eladótól. A szabály szerint az eladó mindazon veszteségekért felel, amelyek a szerződésszegése következtében érték a vevőt – az elmaradt hasznot is beleértve –, azonban ez a kártérítés nem haladhatja meg azt a veszteséget, amelyet a szerződésszegő fél a szerződés megkötésének időpontjában előre látott, vagy amelyet előre kellett látnia azon tények és körülmények alapján, amelyekről mint a szerződésszegés lehetséges következményeiről az említett időpontban tudott vagy tudnia kellett. A bíróság szerint mivel az eladó a szerződéskötéskor tudott az áru hibájáról, ezért előre kellett látni, hogy ez előbb-utóbb kiderülhet, különös tekintettel arra, hogy a vevő egy autókereskedő, akinek szándékában állt az autó továbbértékesítése.
Megjegyzések	–
Fordította	Ferencz Kristóf

„VITAL BERRY”

CLOUT-szám	–
Felek	felperes: Vital Berry Marketing (chilei eladó) alperes: Dira-Frost (belga vevő)
Eljáró bíróság	Kerületi bíróság, Hasselt, Belgium (Rechtbank van Koophandel, Hasselt, ügyszám: AR 1849/94)
Releváns CISG-cikkek	12, 79, 96
Történeti tényállás	A jogesetben fagyasztott málna adásvételéről kötött szerződést eladóként egy chilei cég egy belga vevővel. A szerződés értelmében a vevőnek akkreditív útján kellett volna fizetnie, azonban a vevő részéről a megnyitás elmaradt, így az eladó sem juttatta el az árut a hajóhoz, amely elszállította volna azt a vevőhöz. A vevő arra hivatkozott, hogy a felek a szerződést megegyezéssel módosították, melynek keretében alacsonyabb árban állapodtak meg. A vevő azt is állította, hogy a vásárolni kívánt termék világpiaci ára a szerződés megkötését követően jelentősen megemelkedett, és ez véleménye szerint olyan lényeges körülmény volt, amely alapján jogszerűen megtagadhatta a vételár kifizetését. Az eladó tagadta, hogy alacsonyabb árban állapodtak volna meg, felmondta a szerződést, és kártérítést követelt.
Jogilag releváns tények, megállapítások	A bíróság megállapította, hogy a szerződés a Bécsi Vételi Egyezmény hatálya alá tartozik, mivel a felek kifejezetten megállapodtak abban, hogy az egyezményt kötik ki alkalmazandó jogként. A bíróság a szerződés módosításával kapcsolatban azt állapította meg, hogy mivel Chile az egyezmény 96. cikke szerint fenntartást tett, és az eladó telephelye Chilében volt, ezért az egyezmény 12. cikkével összhangban a szerződés módosításának írásban kellett volna megtörténnie. Ilyen írásbeli aktusra azonban nem került sor a felek között. A világpiaci árak tekintetében pedig azt állapította meg a bíróság, hogy a szerződés aláírása után bekövetkező emelkedés az árak tekintetében nem jelent a 79. cikk szerinti olyan körülményt, ami alapján a vevő mentesülne a kötelezettségek teljesítése alól. Az árak ingadozása előrelátható jelenség a nemzetközi kereskedelemben, és ez nem eredményezi a teljesítés lehetetlenülését, ugyanis a gazdasági veszteség a kereskedelmi tevékenységek normál kockázati körébe tartozik. Az eladónak ennél fogva joga volt felmondani a szerződést, és kártérítést követelni, értve azon a ki nem szállított fagyasztott áruk tárolási költségeit, illetve az elmaradt bevételt.
Megjegyzések	A bíróság döntése illeszkedik az ítélkezési gyakorlatba, mivel amennyiben az a fél, aki a szerződés módosítására hivatkozik, nem tud írásbeli dokumentumot bemutatni a módosításra vonatkozóan, abban az esetben a bíróságok úgy tekintik, hogy ilyen írásbeli megegyezés nem jött létre a felek között.
Fordította	Takó Dalma

„RUHAFFESTÉK”

CLOUT-szám	210
Felek	felperes: spanyol eladó alperes: külföldi vevő
Eljáró bíróság	barcelonai tartományi bíróság (másodfok), Audiencia Provincial de Barcelona secció 16 ^a , ügyszám: 755/95-C
Releváns CISG-cikkek	4, 33, 35, 38 (1), 39 (1), 74
Történeti tényállás	<p>Az eladó és a vevő szerződést kötöttek ruhafesték adásvételéről, amelyben nem kötötték ki kifejezetten a teljesítés határidejét. A vevő az adásvétel tárgyát képező árut a szállításkor kifejezett kifogás nélkül átvette, viszont a vételárat később nem fizette meg, ezért az eladó bírósági útra terelte az ügyet. A vevő arra hivatkozva nem teljesítette a vételárfizetési kötelezettségét, hogy az eladó egyrésztől késedelmesen szállította az árut, másrészt hibás terméket adott el neki. A késedelemmel kapcsolatban azzal érvelt, hogy ő időben megrendelte a festéket tekintettel arra, hogy az ebből előállítandó terméket a karácsonyi időszakban szeretne volna értékesíteni (1992 karácsonyi időszakáról van szó, a megállapodás jóval korábban megkötött, a szállítás pedig 1993 januárjában történt meg). Az áru hibájára csak a festék felhasználása után derült fényt, mivel az ebből készített ruhák eladása után, a vevői panaszokból következtek erre, és ezért nem kifogásolta a minőséget az áru átvételekor. A vevő ellenkérelmében kártérítést követelt. A bíróság a vevő ellenkeresetét elutasította, és a vételár megfizetésére kötelezte.</p>
Jogilag releváns tények, megállapítások	<p>Elsőként a bíróság a késedelmes teljesítéssel kapcsolatban döntött. Ítéletében azt állapította meg a CISG 33. cikk c) pontjával összhangban, hogy az eladó nem szállított késői időpontban, mivel egyrészt a szerződésben kifejezett időpontot nem jelölték meg a felek erre vonatkozólag, és ehhez mérten észszerű időn belül szállít, valamint arról, hogy a vevő a karácsonyi időszakban már értékesíteni akart, nem volt tudomása és tudnia sem kellett róla, mivel az áru jellegéből ez nem derülhetett ki. Továbbá ezt bizonyítja, hogy a vevő sem az átvételkor, sem később magától ez ellen nem emelt panaszt, csak akkor, amikor az eladó már pert indított ellene.</p> <p>Másodsorban a bíróság az áru nem-megfelelőségével kapcsolatban a CISG 39. cikkének (1) bekezdésével párhuzamosan megállapította, hogy a minőséggel kapcsolatos kifogásokat a vevőnek észszerű időn belül kellett volna bejelentenie, nem pedig szintén az ellene indított perben, az ellenkérelmében. Az is a vevő érvei ellen szól, hogy egy olyan termékkel kapcsolatban kerültek elő a minőségbeli kifogások, amelynek előállításához használták fel az adásvétel tárgyát képező árut, és nem kifejezetten a szállított áruval szemben.</p> <p>A bíróság a vevő kártérítési igényét is elutasította, a CISG 74. cikkére hivatkozva, mivel az eljárásban megállapították, hogy az eladó nem követett el szerződésszegést, továbbá a vevő nem tudta értékelhetően bizonyítani, hogy az eladó magatartása miatt bármiféle kár érte volna.</p>
Megjegyzések	–
Fordította	Ferencz Kristóf

„TEXTILEK”

CLOUT-szám	294
Felek	felperes: portugál eladó alperes: német vevő
Eljáró bíróság	német fellebbviteli bíróság, Oberlandesgericht Bamberg, ügyszám: 3 U 83/98
Releváns CISG-cikkek	6, 26, 39, 74, 75
Történeti tényállás	<p>Egy portugál eladó (felperes) és egy német vevő (alperes) szerződést kötöttek ruhaanyag adásvételéről. A szállítás után a vevő megtagadta a teljes vételár kifizetését, mivel szerinte az eladó késedelmesen és hiányosan szállította le az árut, és ezzel szerződésszegést követett el. A vevőnek ezért további költségei származtak a hiányos áru beszerzése miatt, valamint annak okán, hogy az eredetileg Törökországban feldolgozandó terméket a késedelem miatt Németországban kellett felhasználnia, amely magasabb járulékos költségekkel járt.</p> <p>A felek a szerződésben a német jog alkalmazandóságát kötötték ki vitás helyzetek kezelésére. A felperes eljárást indított az alperes ellen a teljes vételár kifizetése miatt, az alperes pedig ellenkeresetében a vételár csökkentését követelte a nála keletkezett további költségek beszámításával.</p>
Jogilag releváns tények, megállapítások	<p>A bíróság elsőként a CISG alkalmazhatóságát állapította meg az ügyben. Mivel a felek egy Szerződő Állam jogát kötötték ki a szerződésben, ezért a CISG-t az 1. cikk (1) bekezdés <i>b</i>) pontja alapján lehet alkalmazni az Egyezményt.</p> <p>A jogügylet során több szállítás volt esedékes, és a bíróság az egyes eseteket különböző módon ítélte meg. Az első esetben az eladó késedelmesen teljesített, valamint az áruk minősége sem volt szerződésszerű, ezért a vevőnek helyettesítő árut kellett vásárolnia. Ezzel kapcsolatban a vevő a helyettesítő áruk értékével kívánta csökkenteni a vételárat az eladóval szemben. A bíróság ezt az igényt a CISG 75. cikkére hivatkozva utasította el, mivel a fedezeti ügylet árának megtérítésére csak abban az esetben kerülhet sor, ha ezen ügylet a szerződéstől való elállás vagy annak felmondása után ment végbe. Habár az eladó szerződésszegése megállapítható, e körben a helyettesítő áruk értékében nem kötelezhető kártérítésre, mivel a szerződéstől elállás nem valósult meg.</p> <p>A második szállítás esetében az eladó a szerződésben megállapított mennyiségnél kevesebbel teljesített, és egy telefonhívásban felhívta a vevő figyelmét arra, hogy nem is képes a megállapodás szerinti mennyiség leszállítására. A vevőnek ebben az esetben is helyettesítő árut kellett vásárolnia. A bíróság úgy ítélte meg, hogy az eladó telefonhívása miatt nincs szükség a vevő kifejezett nyilatkozatára a szerződéstől való elálláshoz, mert azt az eladó magatartása is megalapozza, ezért a vevő igénye jogos, és az e körben vásárolt helyettesítő áruk értékével csökkenthető a vételár.</p>

Jogilag releváns tények, megállapítások	<p>Az áru Törökország helyett németországi feldolgozásával kapcsolatban felmerülő további költségek tekintetében a bíróság nem állapította meg az eladó kártérítési kötelezettségét a CISG 74. cikke alapján. E szerint az eladó csak olyan károk megtérítésére kötelezhető, amelyeket a szerződéskötéskor előre látott, vagy amelyet előre kellett látnia azon tények és körülmények alapján, amelyekről mint a szerződésszegés lehetséges következményeiről az említett időpontban tudott vagy tudnia kellett. A vevő ennek jogosságát az eljárás során nem tudta bizonyítani, ezért az erre irányuló követelése sem állapítható meg.</p> <p>A vevő egy másik esetben az áru minőségbeli hibájára hivatkozva kívánta csökkenteni a vételárat. A bíróság megállapította, hogy a vevő erre irányuló igénye nem állja meg a helyét, mivel a CISG 39. cikke szerinti észszerű időn belüli tájékoztatási kötelezettségét nem teljesítette. Egy másik esetben azonban időben megtette az ezzel kapcsolatos értesítési kötelezettségét az áru minőségbeli hibájáról, aminek értelmében a bíróság megállapította a vételár csökkentését.</p> <p>Összességében a bíróság az eladó vételár megfizetésére irányuló követelésének jogosságát állapította meg, és marasztalta a vevőt ennek megfizetésére, azzal együtt, hogy néhány esetben a vevő vételárcsökkentésre irányuló követelésének helyt adott.</p>
Megjegyzések	–
Fordította	Ferencz Kristóf

„PORSZÍVÓ”

CLOUT-szám	318
Felek	felperes: holland eladó alperes: német vevő
Eljáró bíróság	német Tartományi Fellebbviteli Bíróság, Oberlandesgericht Celle, ügyszám: 3 U 246/97
Releváns CISG-cikkek	4, 6, 38, 39, 74, 76, 77
Történeti tényállás	A holland eladó (felperes) és a német vevő (alperes) porszívók adásvételéről kötöttek szerződést. Az áru átvétele után a vevő az áru nem szerződés szerinti minőségére hivatkozva nyilatkozott a szerződéstől való elállásról, és megtagadta a kifizetés teljesítését. Az eladó keresetet nyújtott be a vevő ellen a vételár megfizetését követelve, a vevő pedig ellenkérelmében az elmaradt haszonért kért kártérítést. Az esethez tartozik, hogy a vevő a hibás termékeket az eladónak nem szállította vissza. Az elsőfokú bíróság a felperes követelésének helyt adott, az alperesét pedig elutasította.
Jogilag releváns tények, megállapítások	Az ügy másodfokra került, ahol a bíróság szintén helyt adott a felperes követelésének a vételár megfizetésének tekintetében a CISG 53. cikkére hivatkozva a 14., 15. és 18. cikkel összhangban, mivel az alperes a hibás porszívókat a felperesnek nem szállította vissza. A bíróság az alperes követelését elutasította, vagyis nem tarthatott igényt az elmaradt haszonért kártérítésre, méghozzá azért, mert nem tudta bizonyítani az áruk hibájából származó tényleges kárát. A bíróság mind a 74. cikk szerinti kárösszegszámítást, mind a 76. cikk szerinti absztrakt kárösszegszámítást (a szerződés szerinti ár és a szerződés felmondás időpontjában érvényes piaci ár közötti különbözet) figyelembe vette a döntés során. A 76. cikk szerint azért nem lehetett a kárösszeget meghatározni, mert a bíróság nem tudta az aktuális piaci árat megállapítani, ami nélkül az egész számítás nem végezhető el, így ilyen esetben a kárösszeget a 74. cikk alapján kell meghatározni. E cikk lényeges eleme a szerződésszegés megállapítása, amit az alperesnek nem sikerült teljes körűen bizonyítani az eljárás folyamán a bíróság megítélése szerint. Továbbá a bíróság megállapította, hogy a CISG 77. cikke szerinti kárenyhítési kötelezettségének sem tett eleget az alperes, mivel a helyettesítő termék beszerzésekor kizárólag a régióbeli szállítókkal vette fel a kapcsolatot, így magasabb vételárat fizetett, mint ha a teljes német piacon vagy külföldön is keresett volna más beszállítót.
Megjegyzések	Ez az eset feldolgozásra került egy Sieg Eiselen által írt cikkben, amely a CISG egyes országokon belül megvalósuló alkalmazásával foglalkozik. Felhívja a figyelmet, hogy bár az Egyezmény jogharmonizációra törekszik, sok esetben az egyes országokban többek között az eljárásjogok különbözőségei miatt az ítélezési gyakorlat nem tud egységessé válni. Konkrétan a jelen ügy kapcsán a kártérítésekkel kapcsolatban, a kártérítési összeg meghatározásánál fellépő eltéréseket vizsgálja a szerző, méghozzá a bizonyítás kérdéskörén belül. Egyes bíróságok csak olyan esetben ítélnek meg kártérítést, amikor a fél nagyon pontosan tudja bizonyítani a konkrét kártérítési összeget, míg más bíróságok sokkal enyhébb szabályokat alkalmaznak, és kártérítést megítélnek akkor is, ha annak összegét nem sikerült teljes pontossággal bizonyítani. A cikk elektronikus elérhetősége: http://cisgw3.law.pace.edu/cisg/biblio/eiselen7.html
Fordította	Ferencz Kristóf

„VIDEOMAGNÓK”

CLOUT-szám	343
Felek	felperes: német eladó alperes: svájci vevő
Eljáró bíróság	Darmstadti Kerületi Bíróság, Landgericht Darmstadt, ügyszám: 10 O 72/00
Releváns CISG-cikkek	35, 39, 40, 50, 74, 77, 78
Történeti tényállás	A német eladó (a későbbi felperes) és a svájci vevő (későbbi alperes) megállapodtak 8000 darab videomagnó és egyéb elektromos készülék adásvételében és szállításában. A vevő hibát talált a készülék egyik alkatrészében, és megállapodtak a felek, hogy a hibában érintett 4000 darab videomagnó árát csökkentik, mivel meg kell őket javítani. A vevő további hibákat is talált a készülékekben, ezért megtagadta a vételár, mire az eladó kereset nyújtott be a vételár megfizetése iránt. A vevő arra hivatkozva nem fizetett, hogy a hibák miatt annyi plusz költsége keletkezett, hogy az értékesítés során már nem tudna profitot termelni, mindez az eladó hibájából. Valamint további két kifogása is volt a vevőnek, amelyeket a bírósági eljárás megindulása után jelentett be. Egyrészt azt hiányolta, hogy az eladó kizárólag német nyelvű használati utasítást csomagolt a készülékek mellé ahelyett, hogy az összes Svájcban beszélt nyelven (olasz, francia) írt kézikönyvet adott volna hozzá, másrészt az eladó nem Svájcban használatos csatlakozókat csomagolt a készülékekhez.
Jogilag releváns tények, megállapítások	A bíróság elsőként a saját joghatóságát állapította meg az ügyben az unió a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló Egyezményének 5. cikkére alapozva, amely szerint egy szerződő államban lakóhellyel rendelkező személy a szerződéses kötelezettség teljesítésének helye szerinti bíróság előtt perelhető. Ezzel párhuzamosan a CISG 57. cikkének 1. bekezdésének a) pontja a szerződés teljesítésének helyszínét – a felek eltérő megállapodása hiányában – az eladó székhelyeként jelöli meg (Németország). A CISG rendelkezései alapján a bíróság megállapította, hogy a vevő nem kérhet ebben az esetben további árcsökkentést, mivel már létrejött közöttük egy megállapodás a termékek árának leszállításával kapcsolatban a károkra tekintettel, és a CISG rendelkezéseivel ellentétes lenne a vevő további követelése. A hiányzó használati útmutatókkal és rossz csatlakozókkal kapcsolatban a bíróság elutasította a vevő hivatkozását az áruk hibájára, mivel a CISG 39. cikkének (1) bekezdése szerint nem teljesítette az észszerű időn belüli értesítési kötelezettségét a másik fél irányába. Az előbbiekkal kapcsolatban a bíróság megállapította, hogy a vevő nem teljesítette a CISG 77. cikke szerinti kárenyhítési kötelezettségét sem, mivel az áruk hibáját nem a szállítás után, a lehető legrövidebb időn belül jelezte az eladó felé. A bíróság a vevőt a vételár megfizetésére, valamint a CISG 78. cikke szerinti kamatfizetésre kötelezte.
Megjegyzések	A következőkes bírói gyakorlat szerint amennyiben a fél a minőségi hibát csak a bírósági szakaszban jelenti be a másik fél felé, az a CISG 39. cikk szempontjából minden esetben elkéséttnek minősül.
Fordította	Ferencz Kristóf

„NÉMET ÉKSZERÜGY”

CLOUT-szám	427
Felek	felperes: német eladó alperes: osztrák vevő
Eljáró bíróság	osztrák Legfelsőbb Bíróság, Oberster Gerichtshof, ügyszám: 1 Ob 292/99v
Releváns CISG-cikkek	6, 49 (2), 63 (1), 64 (1)(b), 74, 75, 76, 77
Történeti tényállás	Egy német eladó (felperes) és egy osztrák vevő (alperes) szerződést kötöttek ékszerek adásvételéről, amelyben úgy állapodtak meg, hogy az eladó akkor szállít, ha a vevő kifizette a vételárat. A vevő nem teljesítette a kötelezettségét, ezért az eladó bár az árut elkészítette, a terméket nem szállította le. Az eladó többször felszólítást is küldött a vevő részére, majd miután ezekre sem kapott választ, kitűzött egy póthatáridőt a vevőnek a teljesítésre, és megjelölte, hogy amennyiben ezt sem tartja be, eláll a szerződéstől, és kártérítést fog követelni. A vevő továbbra sem fizetett, ezért az eladó megindította a kártérítési pert. A vevő az eljárás során a szerződéstől való elállás jogtalanságára hivatkozott, valamint arra, hogy az eladó nem teljesítette a kárenyhítési kötelezettségét.
Jogilag releváns tények, megállapítások	Az elsőfokú bíróság a német jog alapján hozta meg az ítéletét, mivel a felek a szerződésben a német jog alkalmazását kötötték ki jogvita eseteire. A bíróság az alperest a BGB 326. §-a alapján marasztalta az elmaradt haszon tekintetében, mivel úgy ítélte meg, hogy a felperes által megadott póthatáridő elmulasztása jogalapot ad a szerződéstől való elállásra, továbbá a vevő számára kártérítésként előírta az előállítási ár és a szerződésben meghatározott ár közötti különbszet megfizetését. Az alperes fellebbezési jogával élt. A másodfokú bíróság – továbbiakban: bíróság – elsőként a CISG alkalmazandóságát állapította meg a jogvitában, arra hivatkozva, hogy mindkét fél székhelye Szerződő Állam területén van (1. cikk 1. bekezdés a) pont), valamint a felek nem kötötték ki a CISG nem-alkalmazhatóságát a szerződésben (6. cikk). A bíróság megállapította, hogy a német polgári törvénykönyv és a CISG rendelkezései – 63. és 64. cikkek – lényegében azonosak a szerződéstől való elállás tekintetében, vagyis az eladó által adott póthatáridő vevő általi elmulasztása alapján az eladó jogosan állt el a szerződéstől, és ezáltal jogosan követelhet kártérítést is. A bíróság szerint a vevő hivatkozása az eladónak a CISG 77. cikke szerinti kárenyhítési kötelezettségének megszegésére nem állja meg a helyét, mivel az eladó akkor is veszteséget szenvedett volna, ha harmadik személynek adja el az árut, tekintettel arra, hogy egyedi ékszerekről volt szó. A kártérítés összegét a bíróság a CISG 74. cikke alapján állapította meg, azonban azt is figyelembe vette, hogy ezeket újra lehet értékesíteni, ezért a vevőt a szerződéses ár előállítási árral csökkentett összegében marasztalta.
Megjegyzések	77. cikk: A szerződésszegésre hivatkozó fél köteles, a körülmények figyelembevételével, minden észszerű intézkedést megtenni, ami szükséges a szerződésszegésből eredő károk csökkentése érdekében, ideértve az elmaradt hasznot is. Ha elmulasztja megtenni ezeket az intézkedéseket, a szerződésszegést elkövető fél a kártérítési összeg olyan mértékű csökkentését igényelheti, mint amilyen mértékben a kár enyhíthető lett volna.
Fordította	Ferencz Kristóf

„KÖLTSÉGES HELYETTES”

CLOUT-szám	476
Felek	felperes. angol vevő alperes: orosz eladó
Eljáró bíróság	Orosz Kereskedelmi és Iparkamara Nemzetközi Kereskedelmi Választottbírósága, ügyszám: 406/1998
Releváns CISG-cikkek	4, 6, 7, 9, 74, 76, 77, 78, 79.
Történeti tényállás	Az orosz eladó (alperes) és az angol vevő (felperes) szerződést kötöttek áruk adásvételéről és az orosz eladó általi szállításáról. Az orosz eladó értesítette az angol vevőt, hogy nem fogja tudni teljesíteni a szerződést – vis maiorként megjelölve – az adókulcsok nem várt megemelése miatt. A vevőnek ezért egy harmadik személlyel kellett szerződést kötnie az áruk beszerzésére, ami egyben nagyobb kiadásokat jelentett számára. Az eladó nyilatkozatát a nem-teljesítésről a vevő úgy értelmezte, hogy az egyben az eladó felelősséget elismerő nyilatkozata is, ez alapján a vevő harmadik személlyel kötött szerződés és az eredeti szerződés közötti különbözetet követelte (körülbelül 50%-át az eredeti szerződésben meghatározott összegnek). A felperes továbbá kamat megfizetésére is igényt tartott az orosz Ptk. 395. § alapján.
Jogilag releváns tények, megállapítások	A szerződésben nem kötöttek ki jogvita esetén alkalmazandó jogot, ezért a választott bíróság a kollíziós szabályok alapján az orosz jog alkalmazását határozta meg, és a CISG 1. cikk 1. bekezdés <i>b)</i> pontjára hivatkozva az Egyezmény rendelkezései alapján bírálta el az ügyet. A bíróság a két fél közötti kommunikáció alapján megállapította, hogy az orosz fél a felelősségét elismerte a nem-teljesítéssel kapcsolatban, valamint azt, hogy a felperes felé elismeri kártérítési kötelezettségét. Az eljárás során az alperes a vis maior körülményeit nem tudta bizonyítani, így ezt az állítást a bíróság megalapozatlannak ítélte. A bíróság elismerte, hogy a felperes jogosult a CISG 74. cikke alapján a haszon elmaradása miatt a kártérítésre, azonban ezen összeg tekintetében a felperes igényét túl magasnak ítélte meg. Ezzel összhangban megállapította, hogy a felperes a CISG 77. cikke szerinti kárenyhítési kötelezettségének nem tett eleget, amikor ugyanazt az árut másfélszer magasabb áron vásárolta meg, és a szerződéstől elállásról sem nyilatkozott, tehát nem tett meg mindent annak érdekében, hogy a veszteséget minimalizálja. Továbbá a felperes a harmadik személlyel kötött szerződés részleteiről sem tájékoztatta az alperest, így az nem is láthatta előre annak a szerződésnek és ezáltal kártérítési kötelezettségének a magas költségeit. Mindezen körülmények tekintetében a bíróság összesen az eredetileg követelt 50% helyett az eredeti szerződésben meghatározott összeg 10%-át ítélte meg a felperes javára. A kamatfizetés iránti igényt a bíróság elutasította.

Megjegyzések	<p>Kamatfizetés iránti követeléskor a keresetben meg kell jelölni, hogy mely ország szabályai alapján kívánja kiszámítani a jogosult a kamat összegét, valamint azt az időszakot, amire a kamatot fel akarja számítani. Ebben az esetben a fél elmulasztotta benyújtani az ezzel kapcsolatos iratok, és ezért nem is ítélte meg számára a bíróság.</p> <p>Ez jelentősen ellentétes a nemzetközi joggyakorlattal, amely a kamat mértékének meghatározásakor általában a kollíziós magánjog által meghatározott ország belső joga szerint irányadó kamatlábat alkalmazza.</p>
Fordította	Ferencz Kristóf

„NYOMDAGÉP”

CLOUT-szám	732
Felek	felperes: spanyol vevő alperes: egyesült államokbeli eladó
Eljáró bíróság	spanyol elsőfokú és másodfokú bíróság, Audiencia Provincial de Palencia, sección 1ª, ügyszám: 227/2005
Releváns CISC-cikkek	25, 35, 49, 74, 75
Történeti tényállás	Az amerikai eladó (alperes) és a spanyol vevő (felperes) szerződést kötöttek egy nyomdagép adásvételéről és beüzemeléséről. A gép a beüzemelés kezdetétől fogva nem működött megfelelően, az eladó a javítást nem végezte el arra hivatkozva, hogy a gép működéséhez a nyomda adottságai, a hely feltételei nem voltak adottak. A gép hónapokon keresztül használhatatlan volt, ezért a spanyol fél egy másik gépet szerzett be egy dán cégtől az adott időszakra, hogy a munkafolyamatokat el tudják végezni. Mivel a gép továbbra sem működött, a vevő nyilatkozott a szerződéstől való elállásról, és kártérítési igénnyel lépett fel az eladóval szemben. Ez többek között magában foglalta a szerződés szerinti vételár visszafizetését, a banki költségeket, a szállítási és vámköltségeket, a szerelés során szükséges új alkatrészek költségét (amelyektől szintén nem javult meg az áru), a szerelőknek kifizetett költségeket, valamint az új gép árát (ezt közben eladták, így a vételi és az eladási ár közötti különbséget követelték).
Jogilag releváns tények, megállapítások	Az elsőfokú bíróság megállapította a CISC alkalmazhatóságát a CISC 1. cikk 1. bekezdés a) pontja alapján, mivel mindkét félnek a székhelye Szerződő Állam területén volt található. A bíróság megállapította a vevő szerződéstől való elállásának jogszerűségét, és ezzel egyetemben az eladó szerződésszegését a CISC 25., 30., és 35. cikkének (1) és (2) bekezdése alapján. Az eladó érvelése, hogy nem volt megfelelő a beüzemelés helye, illetve hogy a gép ezért nem működött, megalapozatlannak bizonyult – nem tudta bizonyítani – az eljárás folyamán. Az elsőfokú bíróság a felperes javára a teljes kártérítési követelést megítélte, a másik gép vásárlásával kapcsolatos költségek kivételével. A másodfokú bíróság ítélete csak a vevő javára ítelt kártérítés összegében tért el az elsőfokútól. A CISC 45., 74. és 75. cikke alapján a bíróság a helyettesítő géppel kapcsolatban felmerült költségek tekintetében is kártérítést ítelt meg. A gép beszerzésének szükségszerűségére az eladó szerződésszegése adott okot, valamint a vevő a helyettesítő ügylet során betartotta az észszerű módon és észszerű időn belüli vásárlás követelményét.
Fordította	Ferencz Kristóf

„BERMUDA NADRÁG”

CLOUT-szám	796
Felek	felperes: német vevő alperes: spanyol eladó
Eljáró bíróság	spanyol elsőfokú bíróság, Juzgado de Primera Instancia, n°3 de Badalona, ügyszám: SJPI 45/2006 - ECLI:ES:JPI:2006:45
Releváns CISG-cikkek	49 (1)(a), 73(2), 74, 84(1)
Történeti tényállás	A spanyol eladó (alperes) és a német vevő (felperes) szerződést kötöttek bermuda nadrágok adásvétele tárgyában. A szerződés többek között azt tartalmazta, hogy az árut a Közel-Keletre (Dubai) szállítja az eladó. A vevőnek előlegfizetési kötelezettsége volt, ami a szállítási költségeket is magában foglalta. A szerződés azt is kimondta, hogy a vevőtől vásárló személyek a Közel-Keleten fogják árusítani a terméket. A szállítás előtt az eladó értesülést szerzett arról, hogy a vevőtől vásárló személyek valószínűsíthetően nemcsak a Közel-Keleten fognak értékesíteni, hanem többek között Japánban is. Az eset szempontjából ez azért fontos, mert az eladó Japánban már rendelkezett kizárólagos forgalmazóval. Az eladó a szállítást megtagadta, és kilátásba helyezte, hogy eláll a szerződéstől, arra hivatkozva, hogy a vevő szerződésszegést követett el, mivel nem biztosította, hogy csak a Közel-Keleten értékesíti az árut. Az eladó a vevő által fizetett előleget visszautalta, viszont a banki költségeket levonta. A vevő eljárást kezdeményezett az eladó ellen kártérítést követelve (tartalma: banki költségek kapcsán felmerült összeg visszautalása, eladó magatartása folytán fellépett plusz költségek, elmaradt haszon és kamat).
Jogilag releváns tények, megállapítások	A bíróság a felperes teljes követelésének helyt adott ítéletében. A CISG alkalmazhatóságát az 1. cikk első bekezdés alapján állapította meg. A felek a szerződést szabályosan kötötték meg e-mail váltások útján a CISG 23. cikkében foglaltaknak megfelelően. A szerződésnek tényleges eleme volt, hogy az árut a Közel-Keleten értékesítik, de nem tartalmazott olyan kikötést, amely értelmében a vevőnek garanciát kellett volna vállalnia arra, hogy a tőle vásárolók nem értékesítik a terméket más országokban. Így a vevőt nem terhelte az a kötelezettség, hogy a szállítói lánc további tagjainak értékesítését vizsgálja. Fentiek okán az eladó követett el szerződésszegést azáltal, hogy nem szállította le az árut a szerződésben foglaltak szerint (CISG 40. cikk), és ezért a vevő oldalán nyílik meg a lehetőség a szerződéstől való elállásra (CISG 49. cikk 1. bekezdés a) pont). Mindezek alapján a vevő jogosult CISG 74. cikke szerinti kártérítésre, vagyis az alperes magatartása folytán fellépő károk, az elmaradt haszon és kamatok (CISG 84. cikk) megtérítésére.
Megjegyzés	A bíróság ítéletének fontos eleme az, amely megállapította, hogy szerződésszegésre csak olyan ok miatt lehet hivatkozni, amely már bekövetkezett, tehát a jövőben bekövetkező lehetséges szerződésszegés nem szolgáltathat alapot szerződéstől való elállásra ebben az egyedi szállítási ügyben. A CISG és a nemzetközi joggyakorlat ezt csak a részszállítások esetében engedi meg, lásd 73. cikk (2) bekezdése.
Fordította	Ferencz Kristóf